

TARTU ÜLIKOOL
Sotsiaalteaduste valdkond
Ühiskonnateaduste instituut
Infokorralduse õppekava

Kaidi Eerik

MUNITSIPAALPÕHIKOOLIDE VEEBILEHTEDE VASTAVUS
ÕIGUSAKTIDE NÕUETELE JA INFOJUHTIMISE
PÕHIFUNKTSIOONIDELE

Lõputöö

Juhendaja: Lilian Ariva, MA

Kaasjuhendaja: Tiina Palu, MA

Tartu 2025

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. TEOREETILISED JA EMPIIRILISED LÄHTEKOHAD.....	5
1.1. Infojuhtimine ja selle põhimõtted.....	5
1.2. Veebileht kui infojuhtimise vahend.....	9
1.3. Õigusaktide nõuded koolide kodulehtede teabele	13
1.4. Uurimisküsimused ja eesmärk.....	18
2. METOODIKA	19
2.1. Valim	19
2.2. Meetod.....	20
2.3. Andmete kogumine, koodipuu ja analüüs	22
2.4. Eetilised kaalutlused.....	24
3. TULEMUSED	25
3.1. Kontentanalüüsi tulemused.....	25
3.1.1. Koolide üldinfo.....	25
3.1.2. Kontakt- ja haldusinfo	26
3.1.3. Õppe- ja haldustegevuse info	28
3.1.4. Info korraldamine ja säilitamine.....	29
3.1.5. Infovahetus ja -edastus	32
3.1.6. Juurdepääsetavus	33
3.2. Erinevused eri suurusega koolide vahel	34
4. JÄRELDUSED JA ETTEPANEKUD	40
KOKKUVÕTE.....	44
SUMMARY	46
KASUTATUD KIRJANDUS	48
LISAD	52
LISA 1: Kodeerimisjuhend.....	52

SISSEJUHATUS

Eestis on 168 statsionaarse õppega munitsipaalpõhikooli (Eesti Hariduse Infosüsteem, i.a.). Eesti Vabariigi haridusseadus (2022) § 30 lg 1 kohaselt alluvad munitsipaalharidusasutused kohalikule omavalitsusele. Avaliku teabe seadus (AvTS) (2024) § 31 sätestab, et linna- ja vallavalitsus korraldab veebilehe pidamise oma linna või valla organite ja asutuste tegevuse kajastamiseks ja nende valduses oleva teabe avalikustamiseks. Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus (PGS) nõuab teatud teabe kättesaadavust kooli veebilehel. Kuigi seadus ei nõua igalt koolilt eraldi veebilehe haldamist, on see muutunud hädavajalikuks vahendiks kooli tegevuse läbipaistvuse ja õigusaktidest tulenevate nõuete täitmise tagamiseks. Seega, koolide kodulehed mängivad olulist rolli koolide infojuhtimises, pakkudes õpilastele, lapsevanematele ning teistele huvitatud osapooltele kiiret ja usaldusväärset ligipääsu vajalikule teabele.

Tuleb siiski arvestada, et kogu teave ei pruugi asuda kooli avalikul veebilehel. Osa sisust, mida PGS otseselt ei kohusta veebilehel avalikustama, võib olla kättesaadav näiteks koolide siseveebides, e-õppekeskkondades, kohaliku omavalitsuse veebilehel või muudes suletud süsteemides, kuhu pääseb vaid autentimisega. Seetõttu ei pruugi avaliku veebilehe põhjal olla võimalik hinnata kooli kogu infohalduse ulatust või täpsust.

Taddeo ja Barnes (2016: 421) kirjutavad, et koolide kodulehed on keskkonnad, mis on kooskõlas kooli kultuuri, missiooni ja eesmärkidega ning mille eesmärk on võimaldada ja toetada õpetamist, õppimist, kommunikatsiooni ja innovatsiooni, luua ühendust ja kaasata kogukondi, hõlbustades teabe, ideede ja ressursside vahetust, ning toetada kooli organisatsioonilisi ja funktsionaalseid tegevusi. Samas varieerub nende kvaliteet märkimisväärselt (Taddeo ja Barnes, 2016; Haridus- ja Teadusministeerium, 2019). Riiklik ühtne platvorm on tasuline ja ei ole kõikidel koolidel kasutusel ning iga kool vastutab oma kodulehe sisu haldamise eest ise. See tekitab olulisi küsimusi:

- Mil määral koolide veebilehed vastavad õigusaktidele, sh ligipääsetavuse nõuetele?
- Kuidas on õnnestunud infojuhtimise põhifunktsioonide täitmine veebilehtede kontekstis?

Eelnevad uuringud on keskendunud koolide kommunikatsioonijuhtimisele. Mari-Liis Tikerperi (2016) uuris riigigümnaasiumite kommunikatsioonijuhtimist, tuues esile koolijuhtide teadlikkuse puudujäägid kommunikatsioonijuhtimise olulisusest. Sander Kamenik (2021) analüüsis Harju maakonna üldhariduskoolide kodulehtede visuaalset kommunikatsiooni ja pakkus soovitusi nende arendamiseks. Reet Hüsson (2015) keskendus Tartumaa põhikoolide infotöötajate põhimõtetele ja probleemidele koolide veebilehtede haldamisel. Anu Tuvikene (2024) uuris üldhariduskoolide dokumendiregistrite avaliku vaate vastavust AvTS-ist tulenevatele nõuetele. Et kordamist vältida mina oma uurimuses dokumendiregistritega seotud nõudeid ei käsitle. Sirle Tartu (2019) on uurinud laste isikuandmete avaldamist koolide kodulehtedel ja sotsiaalmeediakanalites. Isikuandmete teemat ka seetõttu siinses töös ei käsitleta.

Rahvusvahelises kontekstis on infojuhtimise ja veebilehtede kvaliteedi uuringud (Breiter ja Ruhe, 2018; Hartshorn, 2008; Franco ja Keil, 2022) näidanud, et läbimõeldud infojuhtimise põhimõtted parandavad organisatsioonide läbipaistvust, usaldusväarsust ja kaasavust. Hartshorn (2008: 292) rõhutab, et koolide veebilehtede eesmärk ei ole ainult teabe jagamine, vaid ka institutsioonide väärtuste ja kultuuri kajastamine.

Kuigi koolide veebilehtede roll info jagamisel ja läbipaistvuse tagamisel on oluline, puudub Eestis terviklik ülevaade nende vastavusest õigusaktide nõuetele ja infojuhtimise põhimõtetele. Varasemad uuringud on keskendunud koolide kommunikatsioonipraktikatele või veebilehtede üksikutele aspektidele. Seni ei ole aga tehtud terviklikku analüüsi, mis ühendaks õigusaktide ja infojuhtimise vaatenurgad. Täidan selle lünka, analüüsides koolide veebilehtede vastavust nii õigusaktidele kui ka infojuhtimise põhimõtetele.

Lõputöö koosneb neljast peatükist. Esimeses peatükis annan ülevaate infojuhtimise põhimõtetest ja kodulehtede kehtivatest nõuetest. Teises peatükis kirjeldan andmete kogumise ja analüüsimise meetodikat. Kolmandas peatükis toon välja uuringu tulemused ja neljandas järeldused ning ettepanekud. Töö lõppeb kokkuvõttega.

1. TEOREETILISED JA EMPIIRILISED LÄHTEKOHAD

1.1. Infojuhtimine ja selle põhimõtted

Infojuhtimise roll on tänapäeval järjest suurenenud, kuna digitaliseerimise ja tehnoloogia kiire arengu tingimustes sõltuvad organisatsioonid üha enam andmete ja teabe õigest haldamisest, et kohaneda suurenenud teabehulkade ja kiiresti muutuva keskkonnaga. Andmete valdkonna kiire areng on tänu tehnoloogia ja digitaliseerimise edusammudele lihtsustanud andmete kogumist, töötlemist ja analüüsimist, võimaldades reaajas andmehõivet ning tehisintellektil põhinevate lahenduste loomist (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, 2024). Sarnaselt erasektori ja riigiasutustega mõjutavad need arengud ka haridusasutuste teabehalduse praktikaid, pakkudes uusi võimalusi teabe korraldamiseks ja kättesaadavuse tagamiseks veebikeskkonnas, kus infojuhtimise põhimõtete rakendamine on koolide jaoks muutumas järjest olulisemaks.

Informatsiooni defineeritakse olenevalt valdkonnast ja ka valdkonnasiseselt erinevalt. Ackoff (1989: 3) ütleb, et informatsioon on andmed, millele seoste kaudu on antud tähendus ning see tähendus võib olla kasulik, kuid ei pruugi seda alati olla. Ka Raamatukogusõnastik (2024) defineerib informatsiooni kui tähenduslikku vormi ehk konteksti asetatud andmed, millel on reaalne või oletatav väärtus vastuvõtja jaoks. Wilson (2002) rõhutab konteksti tähtsust informatsiooni vajaduste määratlemisel, kuid ei maini konteksti mõju infomaterjalide tõlgendusele ja efektiivsusele.

Wilson (2002) järgi on organisatsioonis informatsiooni vahendid järgmised:

- Andmed (*data*) – kõik organisatsioonid tekitavad oma tegevusega andmeid.
- Kirjed (*records*) – näiteks personalikirjed, mis sisaldavad teavet indiviidi kohta ja koondavad mitmesuguseid andmeid, mis kirjeldavad tema omadusi.
- Tekst (*text*) – tekstilise informatsiooni haldamine on traditsiooniliselt olnud raamatukogude ja infokeskuste ülesanne, hõlmates materjalide kogumist, korraldamist, säilitamist ja levitamist.

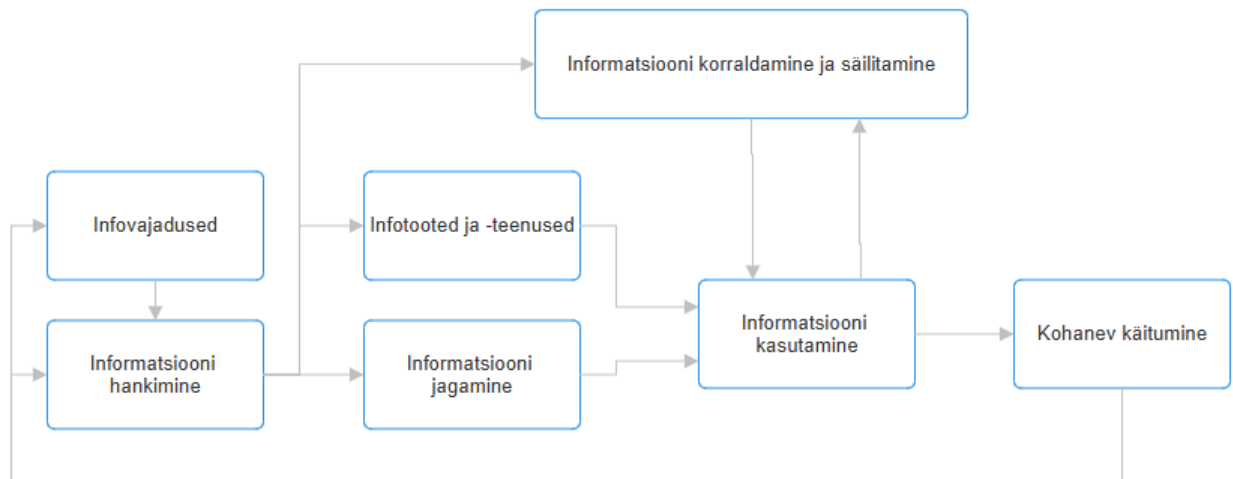
- Multimeedia (*multimedia*) – multimeedia dokumendid, mis võivad sisaldada teksti, heli, pilte ja videoid, on muutumas üha levinumaks ja võivad nüüd eksisteerida ühesainsas dokumendis.

Infojuhtimine on informatsiooni hankimise, korraldamise, töötlemise, säilitamise, kättesaadavaks tegemise ja jagamise protsesside juhtimine organisatsiooni eesmärkide saavutamiseks ja väliskeskonna teguritega kohanemiseks (Raamatukogusõnastik, 2024). Wilson (2002) määratleb infojuhtimise kui protsessi, mis hõlmab informatsiooni väärtuse, kvaliteedi, omandiõiguse, kasutamise ja turvalisuse haldamist ning keskendub teabe tõhusale kogumisele, korraldamisele, säilitamisele ja jagamisele organisatsiooni eesmärkide ja tegevuse toetamiseks. Bawden ja Robinson (2022) näevad infojuhtimist kui interdistsiplinaarset tegevust, mis ühendab raamatukogunduse, andmeteaduse ja infotehnoloogia põhimõtteid. Virkus (2017: 410) kirjutab, et infojuhtimine keskendub organisatsiooni sise- ja välisinformatsiooni ressursside haldamisele, et toetada organisatsiooni tegevust ja arengut, hõlmates andmete, dokumentide ja teadmiste haldamist nende elutsükli erinevates etappides. Kokkuvõtvalt võib öelda, et infojuhtimine on organisatsioonidele oluline mitte ainult igapäevase töö sujuvuse tagamiseks, vaid ka eesmärkide saavutamiseks ning paindlikkuse hoidmiseks.

Choo (2002: 24) infojuhtimise mudel ehk infojuhtimise tsükkel näitab, kuidas organisatsioonid haldavad informatsiooni. Mudel (Joonis 1) sisaldab allolevaid põhikomponente.

1. Infovajadused – määratletakse, millist informatsiooni organisatsioon vajab, et toetada oma eesmärke ja otsustusprotsesse. Infovajadused sõltuvad organisatsiooni tegevusvaldkonnast, strateegiatest ja keskkonnast.
2. Info hankimine – organisatsioonid koguvad vajalikku informatsiooni erinevatest allikatest, sealhulgas sisemistest ja välistest allikatest, nagu töötajad, andmebaasid, tellitud analüüsid ja seotud osapooled.
3. Informatsiooni korraldamine ja säilitamine – kogutud info struktureeritakse ja salvestatakse nii, et see oleks kergesti kättesaadav ja kasutatav. See hõlmab andmehaldusprotsesse, arhiivisüsteeme ja dokumentide klassifitseerimist.
4. Informatsiooni jagamine ja levitamine – informatsioon peab jõudma õigete inimesteni õigel ajal ja sobivate kanalite kaudu, et toetada organisatsiooni tegevust ja otsuseid. See võib toimuda näiteks sisevõrkude, aruannete või koolituste kaudu.

5. Informatsiooni kasutamine ja rakendamine – organisatsioon kasutab kogutud ja jagatud infot, et teha strateegilisi ja operatiivseid otsuseid ning suunata tegevusi. Efektiivne info kasutamine aitab kaasa organisatsiooni õppimisele ja innovatsioonile.
6. Tagasiside ja infojuhtimise täiustamine – infojuhtimise protsessi tulemuslikkust hinnatakse ning vajadusel kohandatakse süsteeme ja protsesse, et tagada parem infovoogu juhtimine ja tõhusus.

Joonis 1. Infojuhtimise mudel. Allikas: Choo, 2002: 23

See mudel rõhutab, et infojuhtimine on tsükliline ja pidev protsess, mis aitab organisatsioonidel kohaneda muutuva keskkonnaga ja toetada teadlikku otsustamist.

Infojuhtimise raamistikus mängib olulist rolli organisatsiooni infopoliitika, mis määratleb põhimõtted, reeglid ja suunad info kogumiseks, kasutamiseks, jagamiseks ja kaitsmiseks (Wilson, 2002). Infojuhtimine tegeleb nende põhimõtete praktilise rakendamise, inforessursside haldamise ning infovoogude korraldamisega. Infopoliitika põhialused hõlmavad ligipääsu tagamist informatsioonile, andmete turvalisust ning info jagamist viisil, mis toetab organisatsiooni strateegilisi eesmärke (Virkus jt, 2017: 406). Braman (2011: 2–3) ütleb, et infopoliitika koosneb seadustest, määrustest ja doktrinaalsetest seisukohtadest – ning muudest otsustusprotsessidest ja tavadest, millel on ühiskondlikult määrav mõju – hõlmates informatsiooni loomist, töötlemist, voogusid, juurdepääsu ja kasutamist. Seega, organisatsiooni infopoliitika peab olema kooskõlas kehtivate õigusaktidega, mis reguleeriva andmekaitset, avaliku teabe kättesaadavust, infoturvet jne. Koolide puhul tähendab see näiteks seda, et veebilehel olev teave — olgu see siis eksamite ajakava, kooli põhimäärus või õppekorraldusega

seotud info — oleks alati ajakohane ja lihtsalt leitav. Samal ajal tuleb tagada, et isikuandmeid või eriliiki isikuandmeid avalikustatakse veebilehel ainult siis, kui see on seadusega kooskõlas. Seega ei aita infopoliitika kaasa mitte ainult kooli läbipaistvusele ja usaldusväärsele, vaid ka kaitseb organisatsiooni võimalike juriidiliste probleemide eest.

Organisatsiooni edukaks toimimiseks ei piisa üksnes informatsiooni olemasolust, vaid on vaja, et toimuks ka efektiivne infovahetus ja -vahendamine ning õige informatsioon peab jõudma õigel ajal ja kujul neid vajavate inimesteni (Virkus jt, 2017: 410). Hästi korraldatud infojuhtimine tagab, et teave on alati kergesti leitav, ajakohane ja esitatud arusaadavalt kõigile sihtrühmadele (Hartshorn jt, 2008; Virkus jt, 2017). Choo (2002) arvab, et teabe edastamise viis peaks hästi sobima kasutaja teabeharjumuste ja -eelistustega. Koolide veebilehed täidavad olulist rolli kooli igapäevases infovahetuses. Rosenfeld jt, (2015) on seisukohal, et hästi hallatud veebileht võib vähendada infopuudust ja -segadust, pakkudes sihtgruppidele täpset ja ajakohastatud teavet. Kui veebileht on halvasti üles ehitatud või sealne teave ei ole enam ajakohane, võivad tekkida arusaamatused.

Robertsoni (2005) järgi on levinumad infojuhtimise probleemid muuhulgas järgmised:

- töötajate poolt olemasolevate infosüsteemide piiratud ja ebapiisav kasutamine;
- kehv info kvaliteet, sealhulgas järjepidevuse puudumine, dubleerimine ja aegunud info probleemid;
- juhtkond ei tunnusta ega toeta infojuhtimist;
- piiratud ressursid infosüsteemide juurutamiseks, haldamiseks või täiustamiseks;
- raskused töötajate tööpraktikate ja protsesside muutmisel;
- sisepoliitika, mis mõjutab tegevuste koordineerimist kogu ettevõttes.

Kokkuvõtteks võib öelda, et organisatsioonides tekivad infojuhtimise probleemid sageli seetõttu, et süsteemide kasutamine on piiratud ja ebapiisav. Lisaks raskendab olukorda, kui juhtkonna tugi on nõrk või infohalduse kvaliteet jääb ootustele alla.

1.2. Veebileht kui infojuhtimise vahend

Veebilehe kaudu hallatav teave on oluline osa kooli infojuhtimisest. Hästi korraldatud koduleht aitab struktureerida ja edastada vajalikku infot kõigile seotud osapooltele, muutes info liikumise sujuvamaks ja kättesaadavamaks. Tubin ja Klein (2007: 191) toovad esile, et kooli veebilehtede üks põhieesmärke on toetada haridusprotsessi, soodustada suhtlust õpilaste ja õpetajate vahel ning aidata kaasa kooli nähtavusele ja maine kujundamisele. Samuti on veebilehtede kaudu võimalik tugevdada koostööd ja vastutustunnet koolikogukonnas. Taddeo ja Barnes (2016: 422) lisavad, et paljud koolid arendavad teadlikult oma veebilehti, et paremini vastata nii õpilaste, vanemate kui ka laiemalt kogukonna ootustele ning suurendada oma mõju kogukonnas. Hartshorne jt (2008: 292) sõnul peaks kooli koduleht andma külastajale selge ja tervikliku ülevaate – alustades kooli missioonist ja õhkkonnast ning lõpetades personali, õpilaste ja pakutavate võimaluste tutvustamisega.

McKenzie (1997) märgib, et hästi läbimõeldud kooli veebileht täidab mitmeid rolle: see esitleb kooli identiteeti, pakub kvaliteetset õppeinfot, loob võimalusi õpilaste tööde jagamiseks ning koondab õppematerjale ja muid vajalikke ressursse. Piper (2012: 36) ütleb omakorda, et koolikogukonna liikmed ootavad võimalust ligi pääseda kooli sündmuste ja igapäevaste protsessidega seotud teabele igal ajal ja igast asukohast. Lisaks sellele võiks kooli koduleht hõlbustada ka praktilisi toiminguid, näiteks õpilaste registreerimist huviringidesse või üritustele, toetades seeläbi igapäevast infohaldust.

Veebileht infojuhtimise vahendina ei aita üksnes infot edastada, vaid loob ka platvormi teadmiste ja kogemuste jagamiseks. Taddeo ja Barnes (2016: 422) ütlevad, et mõnes koolis ongi veebileht muutunud keskseks vahendiks õpetamise ja õppimise toetamisel ning sidusrühmade kaasamisel, aidates kaasa hariduskogemuse kvaliteedi tõstmisele.

Nagu Rosenfeld jt (2015) üldiselt organisatsioonide veebilehtede puhul mitmes peatükis välja toovad, peaksid ka koolide veebilehed olema üles ehitatud nii, et need ei koormaks kasutajat liigselt, vaid aitaksid tal kiiresti ja lihtsalt vajaliku teabeni jõuda. Selge ülesehitus ja loogiline navigeerimine muudavad info otsimise mugavamaks ja parandavad üldist kasutajakogemust. Hea koduleht ei peaks pakkuma ainult ilusat välimust — vähemalt sama oluline on selle funktsionaalsus ja kasutajasõbralikkus, et nii õpilased, lapsevanemad kui ka teised huvilised leiaksid otsitava teabe probleemideta üles. Hartshorne jt (2008: 292) toovad välja, et lisaks üldisele struktuurile peaks kooli veebileht pakkuma ka põhjalikku teavet kooli, personali,

õpilaskonna ning turvalisusega seotud aspektide kohta. Nii toetab veebileht kooli infojuhtimist, aidates luua läbipaistvust ja tugevdada usaldust kooli ja kogukonna vahel – mis on avaliku sektori asutuste puhul oluline. Teave on kõige väärtuslikum siis, kui see on hästi korraldatud ja lihtsalt leitav, olenemata sellest, kas otsijaks on lapsevanem, õpilane või muu huviline (Hartshorne jt, 2008: 292). Franco ja Keil (2022) ütlevad, et kooli veebieht toimib omamoodi kaitseliinina, ennetades teabe puudusest või ebaselgusest tulenevat segadust ning tugevdades suhtlust sidusrühmadega.

Infojuhtimise põhifunktsioonid koolide veebilehtede vaates võtaksin eelneva põhjal kokku järgnevalt:

- infovajaduse määratlemine – koolide sidusrühmade info vajaduste selgitamine;
- info hankimine ja analüüsimine – vajaliku info kogumine;
- info korraldamine ja säilitamine – struktureeritud teabe esitamine, mis muudab selle kasutajate jaoks kergesti leitavaks;
- info vahendamine, edastamine, levitamine ja jagamine – oluliste teadete ja juhiste kiire edastamine sihtrühmadele. Veebilehtede kaudu tagatakse, et vajalik teave on alati ja kergesti kättesaadav.

Infojuhtimise põhimõtete järgimine koolide veebilehtedel aitab tagada, et koolide veebilehed vastavad nii kasutajate ootustele kui ka seadusandlikele nõuetele. Ebaefektiivne infojuhtimine võib aga kahjustada koolide mainet ja mõjutada sihtrühmade, nagu õpilaste ja vanemate, otsuseid.

Üheks infojuhtimise funktsiooniks on infovajaduse määratlus. Raamatukogusõnastiku (2024) järgi on infovajadus lünk inimese teadmiste ja selle vahel, mida tal oleks vaja teada, et lahendada teadmiste vajakust tingitud probleemi. Chowdhury (2010) toob välja seitse infovajaduse iseloomustavat aspekti: infovajadus on suhteline ja pidevalt muutuv mõiste, mis sõltub ajast, isikust, tegevusvaldkonnast ning organisatsioonist. Selleks, et kool saaks oma igapäevatööd sujuvalt korraldada ja õppe- ning haldusteenuste eesmärged täita, on oluline kõigepealt selgelt määratleda, millist teavet tegelikult vaja on. Infovajaduse määratlemine aitab koolidel mõista, millist teavet nende sidusrühmad tegelikult vajavad, võimaldab analüüsida õppe- ja haldusprotsesse ning tagada, et järgitakse seadusi ja regulatsioone.

Kuna õpilaste, õpetajate, juhtkonna ja vanemate vajadused võivad muutuda, tuleb veebilehti regulaarselt ajakohastada. Kui veebisait regulaarselt ajakohastatakse, külastavad koolikogukonna liikmed neid tihti, kuna need on kasulikud tööriistad teabe saamiseks ürituste kohta, vormide allalaadimiseks, haldusprotseduuride tegemiseks, küsimustele vastuste saamiseks, õpetajate töö regulaarseks jälgimiseks, konkreetsete kooli sündmuste kohta teabe saamiseks jne (Hu ja Soong, 2007: 35). Korduv tagasiside kogumine, nagu näiteks küsitlused, aitab koolidel mõista, kas infovajadused on rahuldatud ja kas on tekkinud uusi vajadusi, millele tuleks reageerida.

Infojuhtimise üks põhifunktsioone on info hankimine ja analüüsimine. Info hankimine hõlmab informatsiooni otsimist kõigist kättesaadavatest infoallikatest ja -kanalitest, samas kui analüüsimine ja töötlemine keskenduvad saadud andmete süstematiseerimisele, mõtestamisele ja kasutamisele otsuste tegemiseks (Raamatukogusõnastik, 2024). Koolide veebilehed täidavad neid ülesandeid mitmel moel. Nad pakuvad platvormi, kus saab koguda sidusrühmade tagasisidet, analüüsida külastuste statistikat ja jagada vajalikku infot. Näiteks saavad koolid veebilehtede kaudu koguda õpilaste, vanemate ja õpetajate arvamusi küsitluste ja kontaktvormide abil ning korraldada registreerimisi üritustele. Samuti analüüsitakse veebilehtedel kogutud andmeid, näiteks külastusstatistikat ja tagasisidet. Selle põhjal saab kool mõista, millised teemad ja teenused on kõige olulisemad, ning täiustada oma veebilehte ja igapäevaseid protsesse vastavalt sihtrühmade vajadustele. Veebilehtedel kogutud andmed aitavad koolidel teha teadlikke otsuseid, parandada teabevahetust ja toetada õppe- ja haldustööd terviklikumalt.

Informatsiooni korraldamine ja säilitamine on infojuhtimise oluline osa, kuna see tagab, et teave on lihtsasti leitav, kergesti kättesaadav ja õigel viisil jagatav, eriti koolide kodulehtedel. Rosenfeld jt (2015) selgitavad, et organisatsiooni veebileht peaks olema loodud platvormina, kus teave on struktureeritud ja talletatud viisil, mis hõlbustab kasutajatel selle leidmist ja kasutamist. Veebisaidi infosisu korraldamine hõlmab informatsiooni järjestamise põhimõtteid ning struktuurimudeleid, mis visandatakse tavaliselt skeemidena, mis annavad ülevaate, kas kavandatud jaotused on loogilised ja õigustatud ning kas infosisu struktuuri korraldus on tasakaalus (Virkus jt, 2017: 324). Koolide kodulehed võimaldavad teabe kategooriate kaupa organiseerimist, näiteks kontaktandmed, kooli üldinfo, õppematerjal, sündmuste kalendrid ja juhendmaterjalid. Rosenfeld jt (2015) seisukoht on, et veebilehtede teave peab olema leitav viisil, mis hõlbustab ligipääsu, näiteks võiks olla võimalik kasutada otsingufunktsioone, filtreid

ja kategooriaid, mis aitavad leida konkreetseid materjale või juhiseid. Koduleht toimib veidi ka digitaalse arhiivina, kus säilitatakse olulist teavet, nagu varasemad aruanded, sündmuste kirjeldused ja protokollid. See aitab koolil säilitada järjepidevust ja annab kasutajatele võimaluse vajadusel varasemate dokumentidega tutvuda. Koolide kodulehtedel saab hallata nii ajutist infot (nt sündmuste teavitused ja tähtajad) kui ka püsivamat infot (nt kooli missioon, visioon ja kontaktandmed). On oluline ajakohastada kodulehte regulaarselt, säilitades samal ajal olulise pikaajalise teabe, näiteks hoolekogu otsused.

Info vahendamine on infojuhtimise oluline osa, mille käigus tagatakse, et õige teave jõuab õigel ajal ja õigesse kohta. Koolide veebilehed on suurepäraseid platvormid, mis aitavad jagada infot kiiresti ja sobivas vormis, toetades koostööd ja õigeaegseid otsuseid. Kuna need on kõigile seotud osapooltele kergesti kättesaadavad, on need oluline osa kooli infojuhtimisest. Eesti kontekstis on teabe jagamisel oluline järgida järgmises peatükis käsitletud õigusaktide nõudeid.

Choo (2002: 42–45) rõhutab info jagamisel järgmist:

- efektiivne jagamine – informatsiooni peab jagama viisil, mis võimaldab organisatsiooni liikmetel seda mõista ja kasutada;
- koordineerimine – informatsiooni levitamine aitab kaasa koostööle, ühendades teadmised ja ressursid üle erinevate osakondade või üksuste;
- õigeaegsus ja täpsus – informatsioon peab olema kättesaadav õigel ajal ja piisavalt täpne, et toetada otsuste tegemist ja tegutsemist;
- sidekanalid – informatsiooni jagamine sõltub efektiivsetest kommunikatsioonikanalitest ja infrastruktuurist, mis võimaldavad sujuvat teabevahetust organisatsiooni sees.

Õppeasutuste veebilehtede infokorraldus on keeruline, kuna see peab teenima mitmeid sihtrühmi (õpilased, lapsevanemad, õpetajad, kogukond) ja tagama ajakohase, täpse ning kergesti leitava teabe. Koolide kodulehed toimivad informatsiooni edastuse ja jagamise keskse platvormina, kus avaldatakse mitmekülgset teavet – uudiseid, teateid, sündmuste ajakavasid, õppekavade muudatusi, administratiivseid juhiseid ja palju muud (Hartshorne, 2008: 292).

Teooria kokkuvõttena toon välja mõned veebilehtede väljakutsed.

- Ajakohasuse tagamine – info aegub kiiresti (nt tunniplaanid, ürituste teated), mistõttu on vajalik kontaktandmete, kordade ja muude oluliste materjalide regulaarne uuendamine ning vananenud sisu õigeaegne eemaldamine.

- Struktuuri ja leitavuse probleemid – veebilehtedel oleva info hajutatus ning halb organiseeritus ja klassifitseeritus raskendavad kasutajatel (nt lapsevanematel ja õpilastel) vajaliku teabe leidmist, eriti kui menüüd on liiga keerukad või sügavad, mis omakorda raskendab navigeerimist.
- Andmete ja turvalisuse tagamine – kuidas avalikustada vajalik info, järgides samal ajal andmekaitseeadusi (nt isikuandmete kaitse)?
- Mitme sihtrühma teenindamine – veebilehe loomisel tuleb arvestada õpetajate, lapsevanemate ja õpilaste vajadustega, pakkuda erinevaid keele võimalusi (nt kakskeelsed koolid) ning tagada ligipääsetavus.
- Tehnilised piirangud ja ressursid – piiratud IT-tugi ja teadmised kooli personali seas, veebilehe arendamise ja hoolduse rahastamise probleemid ning platvormi vananemine ja uuenduste keerukus on peamised takistused.
- Kasutajate ootuste täitmine – üha suurem ootus, et koolide info oleks kergesti leitav, vanemate soov saada kiireid teavitusi (nt uudiskirjad, e-postiga teavitused) ning õpilaste soov interaktiivsete ja kaasaegsete lahenduste (nt videod, ajajooned) järele toovad esile veebilehete arendamise vajaduse.

1.3. Õigusaktide nõuded koolide kodulehtede teabele

Koolide kodulehtedele kehtivad mitmed õiguslikud ja regulatiivsed nõuded, mis kehtestavad reeglid teabe kättesaadavusele, andmekaitsele ning kasutajasõbralikkusele.

Eesti Vabariigi põhiseaduses sätestatud õiguse saada asutustelt teavet nende tegevuse kohta toetab avaliku teabe seadus (AvTS § 3), mis määratleb avaliku teabe kui mis tahes kujul ja teabekandjale jäädvustatud ning avalikke ülesandeid täites saadud või loodud teabe.

Kohalikele omavalitsustele seab kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 3 (KOKS, 2023) kohustuse tagada nende tegevuse avalikkus. Kodulehed mängivad olulist rolli teabe jagamisel, võimaldades avalikkusel saada ligipääsu omavalitsuste tegevusega seotud informatsioonile. Omavalitsuste veebilehete haldamist reguleerib AvTS, mille alusel vastutab omavalitsus veebilehe pidamise eest, et kajastada omavalitsuse organite ja asutuste tegevust ning avaldada

nende valduses olevat teavet (AvTS § 31). Põhikoolid kuuluvad teabevaldajate hulka AvTS § 5 tähenduses, kuna nad on kohalike omavalitsuste hallatavad asutused.

Põhikoolide ja gümnaasiumide tegevust reguleerib PGS, mis kehtestab nende tegevuse alused. See seadus sätestab reeglid koolidele, mis tegutsevad valla või linna ametiasutuste hallatavate asutustena. Üldhariduskoolide veebilehtedel on kohustus avalikustada teatud teave vastavalt PGS-i ja sellest tulenevatele määrustele.

Keeleseadus (KeeleS) (2025) § 4 sätestab, et riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste hallatavate veebilehtede tekstid peavad olema kirjakeele normi kohased, kooli veebilehtede keeletekasutus peab vastama eesti kirjakeele normile, kuna see kuulub ametliku ja avaliku keeletekasutuse alla.

AvTS (2024) § 28 sätestab, et avaliku sektori asutused peavad tagama, et nende kodulehtedel oleks kättesaadav avalik teave, mis on seotud nende tegevuse, teenuste ja muude oluliste aspektidega.

AvTS (2024) § 32 sätestab veebilehe ja mobiilirakenduse pidamise nõuded järgnevalt:

- teavitamine ja viitamine – kool peab avaldama oma veebilehe või mobiilirakenduse lingi ja teavitama avalikkust, kuidas sellele juurde pääseda;
- päevakohane teave – kool peab tagama, et veebileht või mobiilirakendus sisaldaks ainult ajakohast teavet, mis on seotud kooli tegevuse ja teenustega;
- õigete ja mitte eksitavate andmete avaldamine – kool ei tohi veebilehel ega mobiilirakenduses avaldada valeinformatsiooni ega eksitavat teavet;
- dokumentide kuupäevad ja uuendamine – kõik veebilehele või mobiilirakendusse üles pandud dokumendid peavad olema märgistatud avaldamise kuupäeva ja viimase muudatuse kuupäevaga;
- tehniliste probleemide lahendamine – kool peab kiiresti kõrvaldama kõik tehnilised probleemid, mis takistavad ligipääsu veebilehele või mobiilirakendusele;
- ligipääsetavuse tagamine – kool ei pea tagama, et veebileht või mobiilirakendus oleks ligipääsetav vastavalt avalikele asutustele kehtestatud ligipääsetavuse nõuetele, välja arvatud üldinfo, sealhulgas vastuvõtuinfo, asukoha ja kontaktandmete avaldamisel.

AvTS (2024) § 28 järgi on koolidele teabe avalikustamise kohustus järgmistes valdkondades:

- üldinfo ja kontaktandmed – kool peab avalikustama oma põhiteabe, sealhulgas kooli struktuuri, kontaktandmed ja muu üldinfo, mis on seotud kooli tegevusega ja ülesannetega;
- teave õpilaste ja töötajate kohta – kool peab avalikustama andmed, mis on seotud töötajate ja õpilaste tegevustega või kooli juhtimisega, sealhulgas kooli juhtide, nõukogu liikmete ja teiste ametnike nimed ning kontaktandmed;
- teave majandus- ja finantsküsimumustes – kool peab avalikustama oma eelarve ja tuludekulude aruanded, samuti teadlikkuse suurendamiseks vajalikud avalikud arvestused;
- uuringud ja analüüsid – kool peab avalikustama uuringute ja analüüside tulemused, mis on seotud kooli tegevusega, samuti muudatused või arengud, mis võivad mõjutada kooli tegevust;
- avalikud üritused – kool peab avalikustama avalike ürituste kavad;
- ametikohtade täitmine ja teenused – kool peab andma ülevaate oma ametikohtade täitmisest, teenuste osutamise muudatustest ja teenuste kvaliteedi tagamisest;
- muud teabe avalikustamise nõuded – kui kooli tegevusega on seotud teatud välislepingud, seadused või muud õigusaktid, siis need määravad täiendavad teabe avalikustamise kohustused;

AvTS-ist tuleneb ka kohustus avalikustada avalik dokumendiregister, isikuandmete töötlemise eesmärk, ulatus ja viis, samuti teave isikuandmete edastamise kohta kolmandatele isikutele (sh teistele asutustele), nende avalikkusele kättesaadavaks tegemise tingimused ning isiku õigus oma andmetega tutvuda ja vastav kord. Minu uurimistöo neid teemasid ei käsitle, kuna – nagu eespool mainitud – nende kohta on juba olemas varasemaid uurimusi.

AvTS (2024) § 29 ütleb, et käesoleva seaduse § 28 lõikes 1 loetletud teave tuleb käesoleva seaduse §-s 31 nimetatud teabevaldajal avalikustada veebilehel, või lisatakse veebilehe link, mille kaudu on teave kättesaadav.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus (PGS) sätestab alused põhikoolide ja gümnaasiumide tegevusele, sealhulgas õpilaste ja nende vanemate õigused ja kohustused, koolitöötajate õigused ja kohustused ning koolide pidamise ja rahastamise korra (PGS, 2024). Seadus reguleerib nii munitsipaalkoolide, riigikoolide kui ka erakoolide tegevust. Üks infojuhtimise põhimõtetest on

teabe kättesaadavuse ja läbipaistvuse tagamine, mida koolid täidavad oma kodulehtede kaudu, pakkudes olulist teavet seadusest tulenevate nõuete täitmiseks.

Õpilase ja vanema teavitamine. PGS (2024) § 55 rõhutab koolide kohustust pakkuda vanematele ja õpilastele ligipääsu olulisele teabele. See hõlmab vastuvõtu tingimuste ja korra ning haldusjärelvalvet teostavate asutuste kontaktandmete avalikustamist veebilehel. Infojuhtimise seisukohalt on see oluline, kuna läbipaistev ja organiseeritud teabevahetus vähendab segadust ja loob usaldust kooli ning kogukonna vahel.

Samuti sätestab PGS (2024) § 55, et õpilast teavitatakse kursuse alguses peamistest temadest, hindamise korraldusest ja planeeritavatest üritustest. Kuigi seadus ei nõua seda veebilehele ülespanemist, oleks infojuhtimise seisukohalt mõistlik pakkuda seda teavet kodulehe kaudu, et tagada lihtsam ligipääs sellele infole.

Põhihariduse kättesaadavus. PGS (2024) § 7 sätestab, et vähemalt 80% elukohajärgsetest õpilastest ei tohiks kooli jõudmiseks kuluda rohkem kui 60 minutit. Infojuhtimise põhimõtteid järgides võiks koolide kodulehtedel olla info transpordi võimaluste kohta, et tagada õpilaste ja vanemate teadlikkus võimalikest lahendustest. Lisaks reguleerib sama paragrahv välisriikide esindajate laste haridust (PGS § 7). Infojuhtimise põhimõtteid järgides võiks olla info taotluste tegemise võimalikkuse kohta kooli veebilehel või link asukohale, kust sellekohast infot saab.

Vanemate kohustused. Vanematel on kohustus tutvuda koolielu reguleerivate aktidega (PGS § 11). Koolide kodulehed võiksid pakkuda ligipääsu nendele või viidata nende asukohale, lihtsustades teabe edastamist.

Õpikeskkond. Õpikeskkond peab toetama õpilase arengut (PGS § 19). Koolide kodulehed võiksid pakkuda teavet selle kohta, kuidas nende õppekeskkond vastab sellele eesmärgile, aidates luua läbipaistvust, mis on avalikus sektori asutustelt nõutud.

Õppes puudumise teavitamine. Vanemad peavad kooli teavitama õpilase õppes puudumisest hiljemalt esimese õppepäeva jooksul (PGS § 36). Koolide kodulehtedel võiks olla juhised ja kontaktid, kuidas ning kuhu täpsemalt teavitusi edastada, aidates infojuhtimise põhimõtete kaudu protsessi sujuvamaks muuta.

Pikapäevarühmad. Direktor võib moodustada pikapäevarühmi, kuhu õpilasi võetakse vastu vanema taotluse alusel (PGS § 38). Koolide kodulehed peaksid sisaldama üksikasjalikku teavet

pikapäevarühma kohta, sealhulgas töökorralduse ja päevakava, et hõlbustada teabevahetust ja parandada teenuste läbipaistvust.

Kooli dokumentide avalikustamine. Kool peab oma veebilehel avalikustama õppekava, põhimääruse, arengukava ja kodukorra (PGS § 69). Selle nõude täitmine on oluline infojuhtimise põhimõtete rakendamise seisukohalt, kuna see tagab teabe kättesaadavuse ja suurendab huvigruppide informeeritust.

Lisaks võiksid koolide kodulehed pakkuda teavet kooli raamatukogude, koolilõuna kulude katmise toetuse, tervishoiuteenuste, vaimse ja füüsilise turvalisuse ning hädaolukorra lahendamise kohta, mis kõik on väljatoodud PGS-s. See järgiks avaliku teabe kättesaadavuse ja läbipaistvuse põhimõtet ning infojuhtimise korralduse selguse ja teabe sihtgruppideni jõudmise põhimõtet. Veel sätestab haridus- ja teadusministri 29.04.2021 määrus § 5 p 4, et informatsioon õppenõukogu koosolekute toimumise kohta avalikustatakse kooli veebilehel.

Tallinna Haridusameti põhimääruse § 8 lg 2 p 2 alusel, kooskõlas AvTS-i § 28 ja § 32 lg 1 ning põhikooli- ja gümnaasiumiseadusega ning tulenevalt vajadusest ühtlustada koolide veebilehtedel olevat informatsiooni sätestas Tallinn munitsipaalüldhariduskooli veebilehe vormistamise Tallinna Haridusameti 6. juuni 2023 käskkirjaga nr T-7-1/23/192. Selle käskkirja järgi on Tallinna munitsipaalüldhariduskoolide veebilehtedel nõutud esitada järgnevat infot:

- Kontaktandmed – kooli aadress, telefon, e-posti aadress, juhi vastuvõtuaeg, asukoht kaardil, personali ja hoolekogu andmed (sh liikmete kontaktid), õpilasomavalitsuse ja tervisenõukogu liikmete info, ning haldusjärelvalvet teostavate asutuste kontaktid.
- Kooli tegevusega seotud dokumendid – põhimäärus, õppekava, arengukava, kodukord, vastuvõtutingimused, hankeplaan, hoolekogu otsused, avalduste vormid ja juhendid.
- Dokumendiregister – link Tallinna dokumendiregistrile.
- Teave õppetöö kohta – õppeaasta eesmärgid, korraldus (sh tunniplaan, huviringid ja pikapäevarühmad), ürituste kava, konsultatsioonide ja järelevastamiste ajad.
- Tugiteenused ja terviseinfo – tugiteenuste ajad, söökla nädalamenüü, terviseedenduse üritused.
- Korruptsiooni ennetamine – vastutava isiku kontaktid, toimingupiirangud, koolitused, juhendid ja ostumenetlusega seotud vastutavad isikud.

- Muu teave – suuremate projektide kokkuvõtted, koostööpartnerid, uudised, viited kasulikele linkidele ja kohtulahendid.
- Finants- ja uuringualane info – eelarvega seotud andmed, tellitud uuringud ja analüüsid.
- Andmekaitse – Käsitletakse andmekaitsega seotud küsimusi.

Peatükis esitatud õigusaktid ja nende nõuded näitavad selgelt, et koolide kodulehed ei ole pelgalt infokanali rollis, vaid täidavad olulist osa avaliku teabe kättesaadavuse, läbipaistvuse ja usalduse tagamisel haridussüsteemis. Seadusandlik raamistik määratleb selged ootused nii sisulise kui ka vormilise poole osas.

1.4. Uurimisküsimused ja eesmärk

Töö eesmärk on saada teada, mil määral vastavad munitsipaalpõhikoolide veebilehed õigusaktide nõuetele ja infojuhtimise põhimõtetele. Lähtudes töö eesmärgist olen püstitanud uurimisküsimused:

1. Millised on infojuhtimise põhifunktsioonid koolide veebilehtede vaates?
2. Kuidas on koolid püüdnud täita õigusaktide nõudeid?
3. Millises osas vastavad koolide kodulehed infojuhtimise põhimõtetele ja õigusaktide nõuetele?
4. Millised on väikeste ja suurte koolide nõuetele vastavuse erinevused?

Püstitatud eesmärkide lahendamiseks kasutan standardiseeritud kontentanalüüsi meetodit. Metoodika ja teoreetilise käsitluse aluseks kasutan teaduskirjandust, raamatuid, uuringuid ja kehtivaid õigusakte.

2. METOODIKA

2.1. Valim

Eestis tegutsevate põhikoolide hulgas on erinevaid tegutsemisvorme, nagu lasteaed-alkkoolid, põhikoolid ja põhikool-gümnaasiumid. Uuringus keskendusin Eesti põhikoolidele, kaasates ainult statsionaarse õppega munitsipaalpõhikoolid. Sellise valiku tegin eesmärgiga vältida õiguslikest erinevustest tulenevaid võimalikke mõjusid ning tagamaks valimi homogeenne koosseis.

Ma ei pidanud vajalikuks valimit kitsendada täiendavate tunnuste, nagu maakond või kooli suurus, alusel, et oleks võimalik analüüsida, kas nende tunnuste lõikes esineb erinevusi. Kõigi sobivate uurimisobjektide kaasamine võimaldas saada tervikliku ülevaate veebilehtede olukorrast ning teha järeldusi kogu Eesti põhikoolide kontekstis.

Üldkogumi määratlemiseks kasutasin Eesti Hariduse Infosüsteemi (EHIS) õppeasutuste alamregistri andmeid seisuga 15.01.2025 (HTM, 2025). Sellel kuupäeval tegutses Eestis kokku 168 statsionaarse õppega munitsipaalpõhikooli. Valikust jätsin kõrvale viis kooli, mille veebilehed ei ole kättesaadavad – neist kolme puhul olid tehnilised tõrked ning kahe puhul oli kuvatud teade veebilehe uuendamisest. Lisaks jätsin välja ühe kooli, mille EHIS-es esitatud omandivorm on ekslik ja mis tegelikult ei ole enam munitsipaalomandis. Kokku jäi uurimusse 162 kooli.

Valim katab seega 97% kogu üldkogumist (162 kooli 167-st), mis muudab selle esinduslikuks ja võimaldab teha järeldusi munitsipaalpõhikoolide veebilehtede teabe avalikustamise kohta. Kuna välja jäetud kuus kooli on kõrvaldatud objektiivsetel põhjustel, võib eeldada, et nende kaasamine ei mõjuta oluliselt üldisi tulemusi. Pärast esialgset andmekogumist ma ei kontrollinud hiljem veebilehtede võimalikke uuendusi, mistõttu tulemused kajastavad olukorda seisuga 20. veebruar 2025.

Lisaks põhikoolide veebilehtedele kogusin taustaandmetena ka koolide suuruse andmeid, et analüüsida võimalikke seoseid kooli suuruse ja teabe avalikustamise nõuete täitmise vahel. Kuna Eestis ei ole ametlikult määratletud, kuidas jaotada koolid õpilaste arvu põhjal väikesteks või suurteks, kuid omavalitsustes on koolivõrgu korrastamisel tihti väikekoolid need, kus klasside täituvus on madal ja koguarv jääb 10–100 piiresse. Näiteks, Tartumaa väikekoolide rahastamise kohtumisele oodati nende koolide esindajaid, kus õpilasi alla 100 (Peetsalu, 2012). Samuti kirjutab HTM (2023), et omavalitsused saavad toetust väikekoolide pidamiseks, õpilaste arv suurem kui 19 ja väiksem kui 90. Sellest tulenevalt tegin jaotuse järgnevalt:

- Väikesed koolid: 1–100 õpilast (29 kooli)
- Suured koolid: 100 või rohkem õpilast (133 kooli)

Tallinna koolidele on kehtestatud täiendavad nõuded teabe avalikustamise osas. Analüüsisin seda, kas teised koolid on oma veebilehtedel esitanud teavet, mida õigusakt otseselt ainult Tallinna koolidelt nõuab. Need lisa teavituse nõuded on olulised, kuna aitavad kaasa kooli tegevuste läbipaistvusele ning võimaldavad ka hinnata, kas sarnane praktika on levinud teistes koolides.

Andmete kogumise viisin läbi ajavahemikus 31. jaanuar – 20. veebruar 2025. Selleks analüüsisin kõikide valimisse kuuluvate koolide veebilehti manuaalselt, st vaatasin kõik veebilehed läbi ja kontrollisin, kas nõutud teave on seal olemas. Kuna varasemaid selliseid uuringuid ei ole läbi viidud, siis ei olnud võimalik tulemusi varasemate aastatega võrrelda.

Uuring keskendub ainult munitsipaalpõhikoolidele, kuid tulevikus võiks kaaluda ka erakoolide ja riigikoolide kaasamist, et saada veelgi laiapõhjalisem ülevaade koolide teabe avalikustamise ja infojuhtimise põhimõtete järgimise praktikast. See oleks oluliselt suurendanud lõputöö mahtu. Oleks tulnud uurida, millised on nõuded teistele tegutsemisvormidele või omandivormidele, näiteks lasteaed-põhikoolidele ja erakoolidele ning uuritavate koolide arv oleks olnud oluliselt suurem.

2.2. Meetod

Uurimistöö meetodiks valisin kvantitatiivse standardiseeritud kontentanalüüsi, kuna see võimaldab teksti eksplitsiitset sisu süstemaatiliselt, objektiivselt ja kvantitatiivselt kirjeldada, määrates tekstis teatud omaduste esinemissagedusi ning võimaldades tulemusi täpsetel alustel

võrrelda ja üldistada (Kalmus, 2015). Selline deduktiivne lähenemine andis võimaluse teisendada nii õigusaktide nõuded kui ka infojuhtimise põhimõtetest tulenevad aspektid ja veebilehtede analüüsimisel leitud erisused kvantitatiivseks andmestikuks. Kontentanalüüsi tulemuseks on märkide või märkide rühmade absoluutne ja suhteline esinemissagedus, mis loob aluse nähtuste mõõtmiseks ja arvandmetena esitamiseks, sidudes empiirilised vaatlused matemaatiliste seostega (Hoy, 2010). Standardiseeritud lähenemine aitas vähendada tõlgendamisruumi ja subjektiivsust, võimaldades reprodutseeritavat ja usaldusväärset analüüsi. Kindlate kategooriate ja kriteeriumite määratlemine tagas selle, et analüüsi saavad vajadusel korrata ka teised uurijad. Samal ajal võimaldas meetod paindlikkust, lubades kriteeriume lisada vaatlusprotsessi käigus ilma analüüsi süsteemsust kaotamata. Selline lähenemine aitas paremini peegeldada uuritavate koolide veebilehtede tegelikku sisu ning tõi esile nii korduvad mustrid kui ka erisused. Esinemissageduste registreerimiseks kasutasin MS Excelit.

Andmeanalüüsi tegemisel keskendusin kirjeldavale statistikale. Kirjeldav statistika rahuldab minu uurimistöö vajadused, nagu andmete kokkuvõtmine, tulemuste võrdlemine ja tabelite loomine. Suure valimi puhul on hea andmete mitmekesine esitamine, Excelis sain teha graafikuid ja tabelleid.

Rõhu asetamine standardiseerimisele ja kvantifitseerimisele võib vähendada analüüsi täpsust ja tundlikkust, see võib muuta analüüsi liiga lihtsustatuks ning jätta tähelepanuta uuritava nähtuse keerukuse ja konteksti (Kalmus, 2015; Mayring, 2014). Minu uurimistöös tähendab see, et kui mõni kriteerium on täidetud vaid osaliselt, ei arvesta ma seda nõude täitmisena.

Kalmus (2015) järgi koosneb kontentanalüüs kolmest põhietapist, milleks on:

1. ettevalmistused – uurimisprogrammi koostamine (sh uurimiseesmärkide püstitamine, analüüsitava materjali valimine); kodeerimisjuhendi koostamine ehk analüüsiühikute ja analüüsikategooriate määratlemine, proovikodeerimine;
2. tekstide kodeerimine;
3. andmete analüüs ja interpreteerimine institutsioonilises, kultuurilises ja ühiskondlikus kontekstis.

Sarnase kolmepunktilise struktuuri toovad välja ka Elo ja Kyngäs (2008), kelle järgi on oluline, et kategooriad oleksid selgelt määratletud juba enne kodeerimist, et tagada uurimuse usaldusväärsus ja reprodutseeritavus.

Kodeerimisjuhendi (vt Lisa 1) koostas teooria peatükkides kasutatud kirjanduse, peatükis 1.3 kirjeldatud õigusaktide nõuete ja kahe uurimisküsimuse põhjal: millised on õigusaktidest tulenevad nõuded, mis reguleerivad koolide veebilehtedel avalikustatavat teavet ja veebilehtedele ligipääsu, ning millised on infojuhtimise põhimõtted ja põhifunktsioonid. Töös kasutatud standardiseeritud kontentanalüüs võimaldas koodipuud täiendada veebilehtede läbivaatamisel tuvastatud korduvate lahendusvariantidega. Standardiseeritud kontentanalüüsi tunnuseks on analüüsikategooria, mille puudumist või esinemist uuritavas materjalis süstemaatiliselt kontrollitakse (Kalmus, 2015). Teises etapis, kus viisin läbi tekstide kodeerimise, kandisin andmed tabelisse vastavalt kodeerimisjuhendis esitatud kriteeriumitele, määrates, kas need esinevad veebilehtedel või mitte. Kolmandas etapis, mis kujutas endast andmete analüüsi, uurisin kriteeriumite esinemissagedust. Kui kodeerimise käigus ilmnis, et teatud koolide veebilehtedel esineb valitud kriteeriume mõõdukalt, on võimalik selle põhjal teha järeldusi veebilehtede vastavuse kohta õigusaktide nõuetele ja infojuhtimise põhimõtetele.

2.3. Andmete kogumine, koodipuu ja analüüs

Töö eesmärkide saavutamiseks jagasin andmete kogumise kaheks tegevuseks:

1. Haridus- ja Teadusministeeriumiga suhtlus e-kirja teel, et teada saada kui palju on igas koolis õpilasi.
2. Koolide veebilehtedel kriteeriumite vaatlemine.

Haridus- ja Teadusministeeriumiga suhtlus. Küsisin kirja teel koolide õpilaste arve. Vastuses saadeti kõikide tegutsemisvormidega põhikoolide nimekiri koos õpilaste arvudega, millest filtreerisin välja uuringu valimi, statsionaarse õppega munitsipaalpõhikoolid.

Koolide veebilehtedel kriteeriumite läbivaatamine. Koolide veebilehtede hindamiseks koostas koodipuu täpsete kriteeriumitega (Lisa 1). Kriteeriumite koostamisel kasutasin peatükis 1.3 kirjeldatud õigusaktide nõudeid ja infojuhtimise teooriat ja põhifunktsioone.

Vaatasin veebilehti läbi Google Chrome'i veebilehitsejaga. Iga kooli veebilehte analüüsisin koostatud kooditabeli alusel, kontrollides otsitava kriteeriumi esinemist ning kandes leitud andmed Exceli tabelisse. Kõigi koolide kohta koostas ühe kooditabeli, kus iga kooli andmed olid esitatud eraldi tulbana. Kriteeriumi esinemise märkisin vastava numbriga.

Koodipuu (vt Lisa 1) **esimene kategooria:** kooli üldinfo (A). Alamkategooriad olid kooli suurus ja piirkond. Koolide suurused määrasin rühmadesse, väikesed ja suured koolid. Tallinna Haridusameti haldusala koolid on teistest koolidest eristatud, kuna neile kohalduvad lisanõuded teabe avalikustamise osas. Need kaks alamkategooriat on kasulikud, kuna nendega saan võrrelda veebilehtede vastavust koolide vahel, mis erinevad üksteisest suuruse poolest ja eristada soovi korral Tallinna koolid teistest.

Teine kategooria: kontakt- ja haldusinfo (B). Kooli kontakt- ja haldusinfo on infojuhtimise teooria vaates oluline, kuna see aitab määratleda ja rahuldada erinevate sihtrühmade infovajadusi. See aitab tagada teabe kättesaadavuse ja kvaliteedi, võimaldades läbipaistvust, juurdepääsu olulisele infole ning õigusaktide järgimist. Süsteemne ja ajakohastatud teabehaldus toetab kooli efektiivset toimimist ning parandab kommunikatsiooni koolikogukonnas. Toetudes 1.3 peatükis käsitletud nõuetele koostas alamkategooriad: kontaktandmed (B1), personali ja juhtimise kontaktid (B2), järelevalve ning regulatsioonid (B3) ja teenuste hinnakiri (B4).

Kolmas kategooria: õppe- ja haldustegevuse info (C). Kategooria toetab infojuhtimise põhifunktsiooni info hankimine ja analüüsimine, kuna kõik alamkategooriad hõlmavad süstemaatilist andmete kogumist ja töötlemist otsuste tegemiseks. Õppekorralduse, projektide, uuringute, ressursside ja korrupsiooni koolituste planeerimine tugineb varasemate andmete analüüsile, et tagada kvaliteetne juhtimine ja areng. Toetudes 1.3 peatükis käsitletud nõuetele koostas alamkategooriad: õppekorraldus ja eesmärgid (C1), projektid ja koostöö (C2), analüüs ja uuringud (C3), ressursside ja eelarve haldus (C4), korrupsioonikoolitused (C5) ja muu info hankimine (C6).

Neljas kategooria: info korraldamine ja säilitamine (D). Kategooria keskendub info korraldamisele ja säilitamisele kooli veebilehel, süsteemse esitamise ja kergesti ligipääsetavuse aspektidele. Alamkategooria, nagu struktureeritud teabe esitus, otsinguvõimalused ja filtrid, aitavad esitada või otsida infot loogilisel ja kasutajasõbralikul viisil, võimaldades kiiret juurdepääsu vajalikule infole. Kooli põhitegevusi reguleerivad dokumendid, nagu kooli põhidokumendid ja korrad, on peaks olema süstematiseeritud ja hõlpsasti leitavad. Juhendid, protseduurid ja tööjõuga seotud dokumendid tagavad õigusaktide järgimise ning toetavad kooli sisemisi tööprotsesse. Kokkuvõtteks, see kategooria uurib info ajakohasuse, säilitamise ja kergesti ligipääsetavuse nõudeid. Kategooria alamkategooriad koostas peatüki 1.3 nõuete ja infojuhtimise teooria alusel: struktureeritud teabe esitus (D1), otsinguvõimalused ja filtrid (D2), kooli põhidokumendid (D3), kooli vastuvõtu ja õppetegevuse kord (D4), koolielu reguleerivad

juhendid (D5), juhendid ja protseduurid (D6), tööjõu ja haldusega seotud dokumendid (D7), juhtimis- ja otsustusprotsessid (D8), tugiteenused ja toetusmeetmed (D9).

Viies kategooria: infovahetus ja -edastus (E). Kategooria ja selle alamkategooriad seostuvad infojuhtimise infovahetuse ja -edastuse põhifunktsiooniga, kuna need keskenduvad teabe kiirele, turvalisele ja tõhusale liikumisele koolis. Alamkategooriad, nagu õppetöö korraldus ja tegevused (E1), tagavad, et õpilased ja õpetajad saavad vajalikku teavet õppetöö ja tegevuste kohta. Juhtimine ja haldus (E2) aitavad tagada sujuva teabevahetuse kooli juhtimis- ja haldusprotsessides. Uudised ja kasulik teave (E3) hoiavad kooli kogukonda kursis oluliste teadete ja kooli tegevustega. Andmekaitse ja privaatsus (E4) tagab, et teabevahetus toimub turvaliselt ja kooskõlas õigusaktidega. Kiire ja ajakohase info edastamine (E5) kindlustab, et kooli kõik osapooled saavad kiiresti ligipääsu ajakohasele teabele, mis on oluline otsuste tegemiseks ja igapäevaseks toimimiseks. Kokkuvõtteks, kategooria E uurib tõhusat infovahetust ja -edastust, mis toetab kooli igapäevast tegevust ja juhtimist.

Kuues kategooria: juurdepääsetavus (F). Kategooria F seostub infojuhtimise põhimõtetega, kuna see tagab, et teave oleks ligipääsetav ja kohandatav kõigile kooli liikmetele, sealhulgas erivajadustega inimestele. Juurdepääsetavuse üldinfo (F1) selgitab ja tutvustab lehe funktsioone, mis aitavad erivajadustega inimestel lehte kasutada, pakkudes võimalust neid funktsioone sisse lülitada vastavalt vajadusele. Vastuvõtuinfo (F2) vastamine juurdepääsetavuse nõuetele tagab, et kooli vastuvõtuprotsess on kõigile ligipääsetav, sh erivajadustega inimestele. Asukoha ja kontaktandmete (F3) vastamine juurdepääsetavuse nõuetele teeb kooli andmed lihtsasti ligipääsetavaks ka erivajadusega inimestele. Kokkuvõtteks, kategooria F uurib, kas seadusega nõutud teave on ligipääsetav erivajadusega inimestele.

2.4 Eetilised kaalutlused

Uurijana olin sõltumatu ning mul ei ole isiklike ega finantsilisi huve, mis oleksid võinud mõjutada uuringu tulemusi. Uuringu protseduurid ja meetodika olid läbipaistvad – jagasin töö mustandit ja andmete kogumise faili jooksvalt juhendajatega, võimaldades neil uuringu kulgu jälgida. Andmete analüüsi viisin läbi objektiivselt, kasutades statistiliselt valideeritud meetodit. Andmekaitse ja osalejate anonüümsuse tagamine ei olnud vajalik, kuna analüüsisin ainult koolide veebilehtedel avaldatud avalikku teavet.

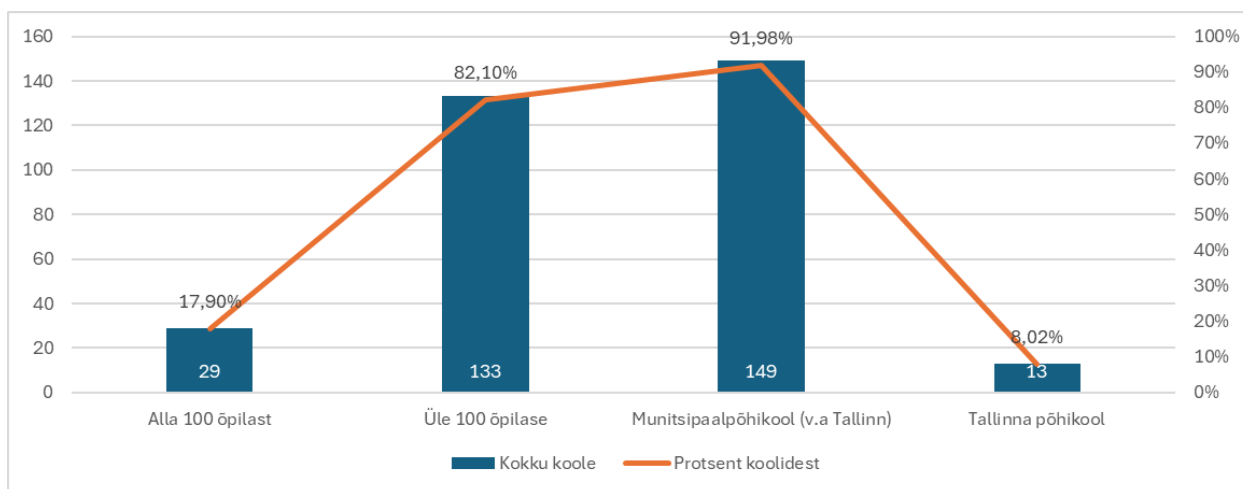
3. TULEMUSED

3.1. Kontentanalüüsi tulemused

Kontentanalüüsis kodeeritud tunnused jaotasin kuude suuremasse kategooriasse: kooli üldinfo, kontakt- ja haldusinfo, õppe- ja haldustegevuse info, info korraldamine ja säilitamine, infovahetus ja -edastus, juurdepääsetavus. Analüüsi tulemusi tutvustan nende kategooriate kaupa.

3.1.1. Koolide üldinfo

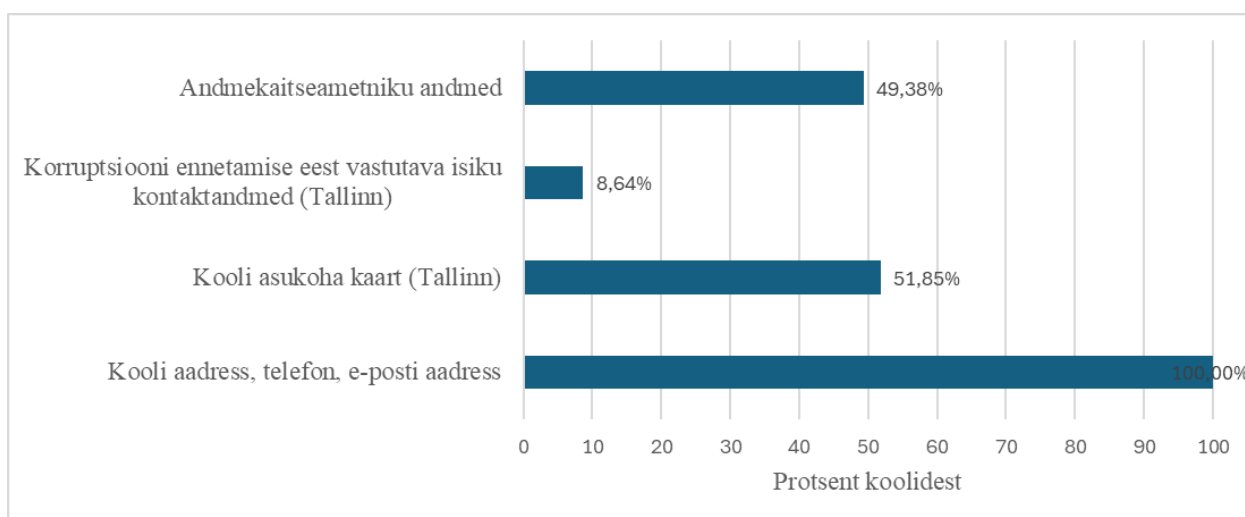
Valimi moodustab 162 munitsipaalpõhikooli. Joonisel 2 on esitatud koolide üldinfo, mis on järgmises peatükis aluseks võrdlemaks koole kahes suuruse kategoorias, selgitamaks, kas väikestel koolidel on võrreldes suurematega teabe avalikustamise osas erinevusi. Uuringu põhiosa moodustasid 149 (91,98%) mitte Tallinna Haridusameti haldusalasse kuuluvat munitsipaalpõhikooli. Tallinna põhikoole oli valimis 13, mis moodustas valimist 8,02%. Mahu vaates suurima osa moodustavad suured üle 100 õpilasega koolid, 133 kooli (82,10%). Väiksema osa moodustavad alla 100 õpilasega koolid, 29 kooli (17,9%).

Joonis 2. Üldinfo munitsipaalpõhikoolide kohta. (N=162).

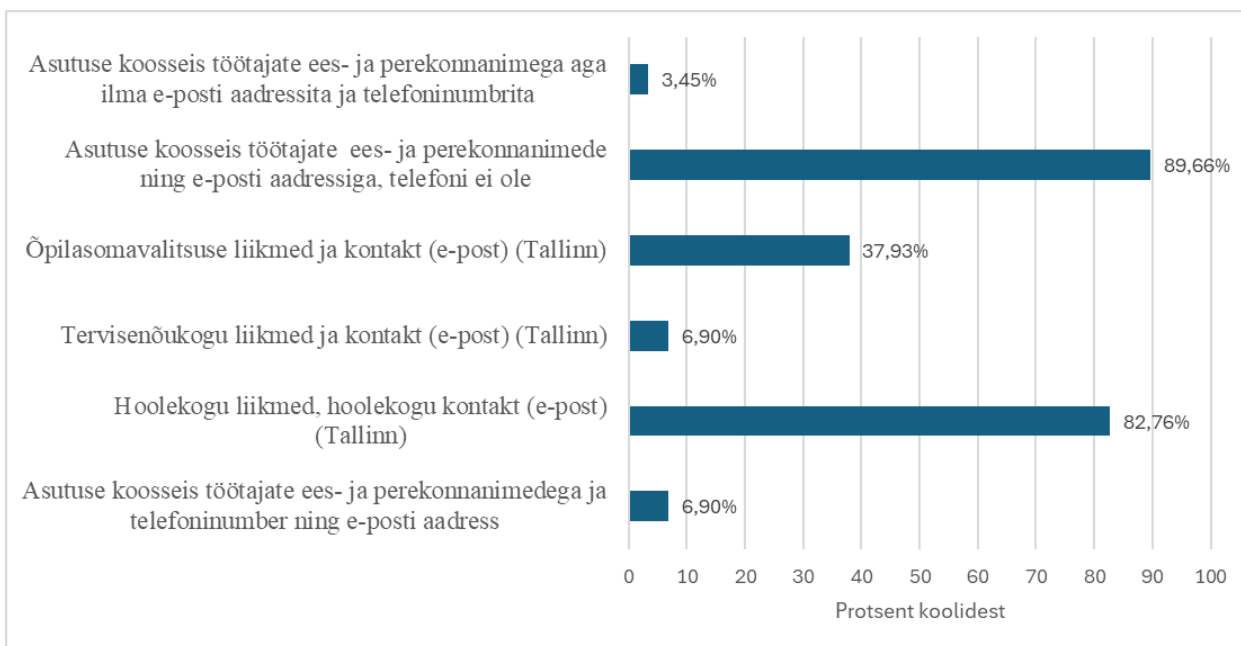
3.1.2. Kontakt- ja haldusinfo

Kontakt- ja haldusinfo kategooria **kontaktandmete** (B1) alamkategoorias oli kõige enam märgitud kooli asukoha aadress, telefoninumber ja e-posti aadress, mis oli kõigil koolid. Kooli asukoha kaardi näitamise nõuet, mille avalikustamine on kohustuslik ainult Tallinna koolidele, täitsid kõik Tallinna koolid ning ka 71 mitte Tallinna kooli. Korruptsiooni ennetamise eest vastutava isiku kontaktandmed, mille avalikustamine on kohustuslik ainult Tallinna koolidele, olid nõuetekohaselt esitatud kõigi Tallinna põhikoolide veebilehtedel ning lisaks ka ühe väljaspool Tallinna asuva kooli veebilehel. Andmekaitse ametniku kontaktandmete välja toomine kooli veebilehel oli kõige vähem täidetud kõigile kohustuslik nõue, seda täitis vaid 49% koolidest.

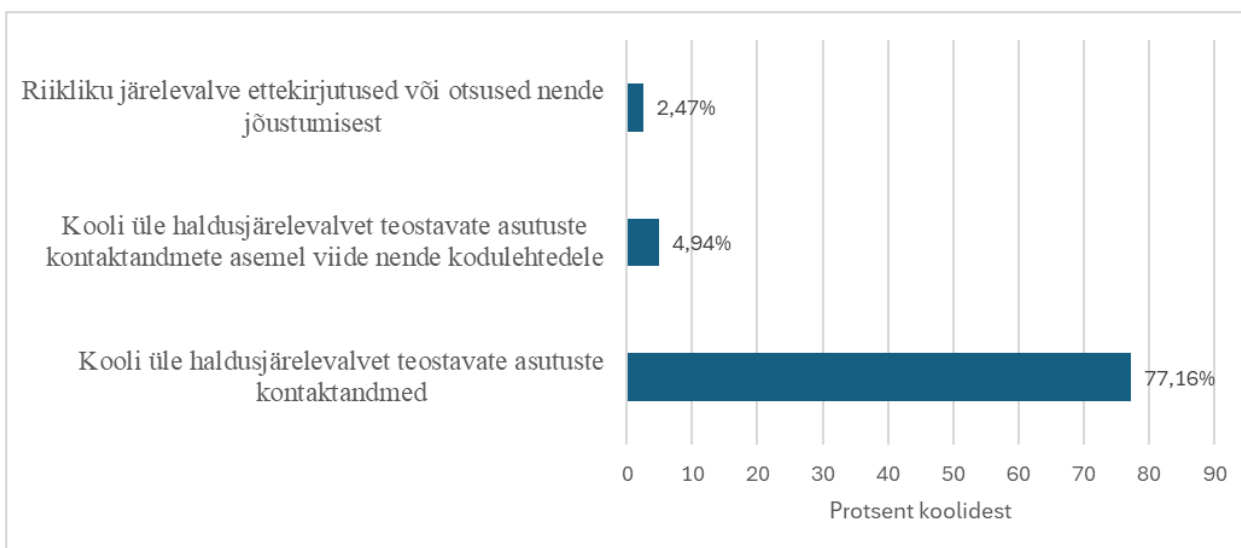
Joonis 3. Munitsipaalpõhikoolide kontaktandmed. (N=162).

Personali ja juhtimise kontaktide (B2) alamkategoorias oli 90% koolidest avalikustanud asutuse töötajate ees- ja perekonnanimed ja e-posti aadressi, kuid mitte nende telefoninumbrit. Telefoni numbrit ei olnud avalikustanud ükski Tallinna kool, kuigi Tallinna koolidel on see kohustuslik. Küll aga oli teiste Eesti koolide hulgas selle info avaldanud seitse kooli. Tervisenõukogu liikmed ja nõukogu kontakt, mis on Tallinna koolidele kohustuslik avaldada, oli avaldanud 31 kooli ehk 19% kogu valimist. Hoolekogu liikmete ja nende kontaktandmete avalikustamine oli kõige levinum – see oli esitatud 95% koolide veebilehtedel.

Joonis 4. Munitsipaalpõhikoolide personali ja juhtimise kontaktid. (N=162).

Kontakt- ja haldusinfo alamkategorias **järelevalve ja regulatsioonid (B3)** olid haldusjärelevalvet teostavate asutuste kontaktandmed avaldanud enamik koole (77,16%). Seevastu riikliku järelevalve ettekirjutused või nende jõustumise otsused olid leitavad vaid kümne kooli veebilehelt. See tähendab, et enamik koole ei avalikusta riiklikke järelevalveotsuseid oma veebilehtedel.

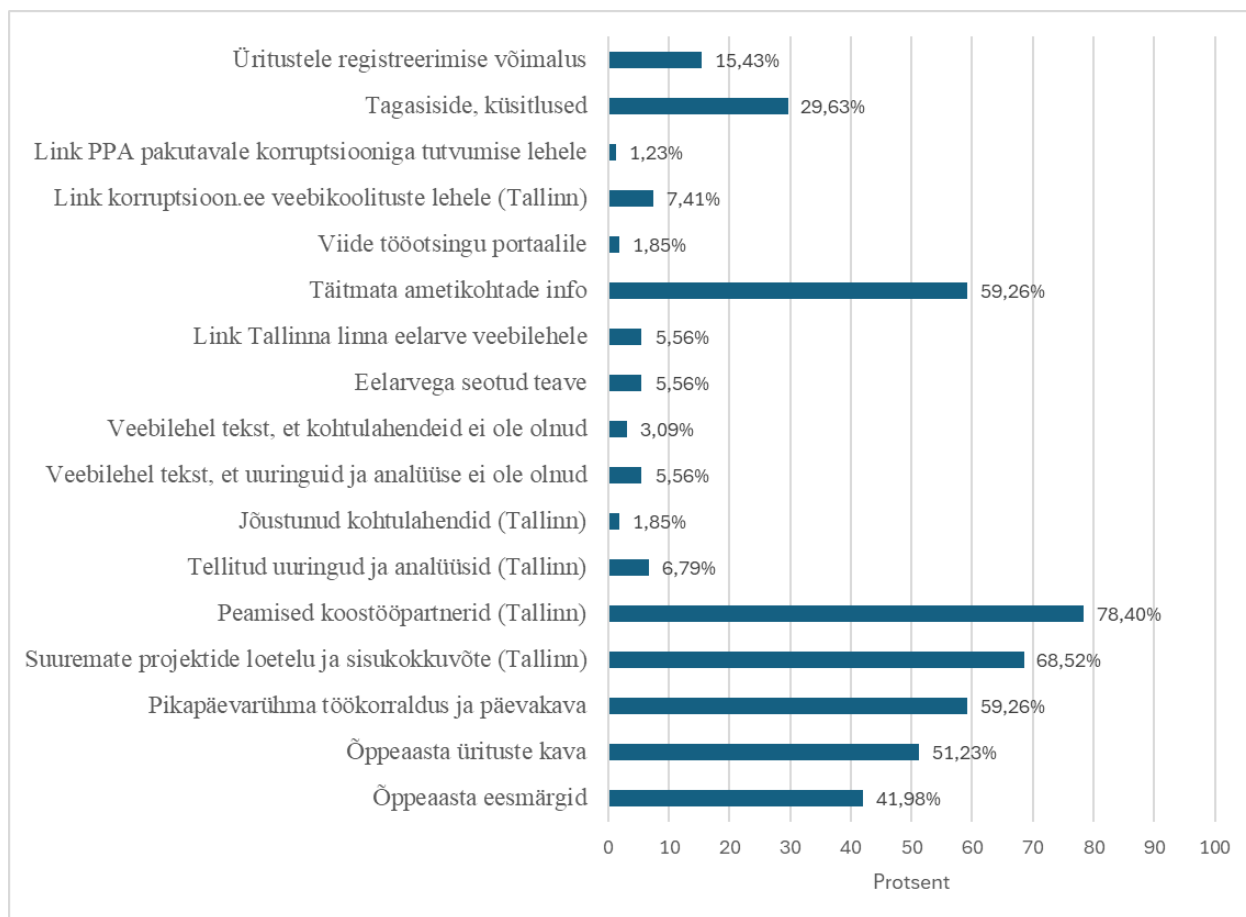
Joonis 5. Munitsipaalpõhikoolide järelevalve ja regulatsioonid. (N=162).

Kontakt- ja haldusinfo **teenuste hinnakirja** (B4) alamkategorias oli üldkasutatavate teenuste loetelu ja hinnakiri esitletud 40% veebilehtedest. Lisaks oli kahe kooli veebilehel link munitsipaalasutuse veebilehel asuvale üldkasutatavate teenuste hinnakirjale.

3.1.3. Õppe- ja haldustegevuse info

Õppe- ja haldustegevuse info kategoorias olid alamkategoriad: õppekorraldus ja eesmärgid (C1), projektid ja koostöö (C2), analüüs ja uuringud (C3), ressursside ja eelarve haldus (C4), korruptsiooni koolitused (C5) ja muu info hankimine (C6).

Alamkategorias **õppekorraldus ja eesmärgid** oli kõige enam esitatud pikapäevarühma töökorraldus ja päevakava, mida leidis 59% koolide veebilehtedel. Seevastu õppeaasta eesmärgid olid kajastatud kõige harvem – vastav teave leidis vaid 42% veebilehtedest.

Joonis 6. Munitsipaalpõhikoolide õppekorraldus ja eesmärgid. (N=162).

Projektide ja koostöö alamkategorias vaatlesin suuremate projektide loetelu ja nende sisukokkuvõtte ning peamiste koostööpartnerite teabe olemasolu. Suuremate projektide loetelu ja

sisukokkuvõtte oli esitanud 69% koolidest, samas kui peamised koostööpartnerid oli välja toonud 76% koolidest.

Analüüsi ja uuringute alamkategorias vaatlesin tellitud uuringute ja analüüside ning jõustunud kohtulahendite esitamist kooli veebilehel, mis mõlemad on Tallinna koolidele kohustuslik. Tellitud uuringud ja analüüsid olid esitatud 11 (84%) Tallinna kooli veebilehel ning lisaks oli üheksa (69%) kooli veebilehel tekst, et uuringuid ja analüüse ei ole. Jõustunud kohtulahendid olid esitatud kolme (23%) kooli veebilehel ja lisaks oli viie (38%) kooli veebilehel tekst, et kohtulahendeid ei ole.

Ressursside ja eelarve halduse alamkategorias vaatlesin eelarvega seotud teabe ja täitmata ametikohtade info olemasolu koolide veebilehtedel. Eelarvega seotud teave oli olemas 13 kooli veebilehel (8%) ning üheksal (69%) veebilehel oli link Tallinna linna eelarve veebilehele. Täitmata ametikohtade teave oli esitatud 59% veebilehtedel ning kolmel veebilehel oli viide tööotsinguportaalile.

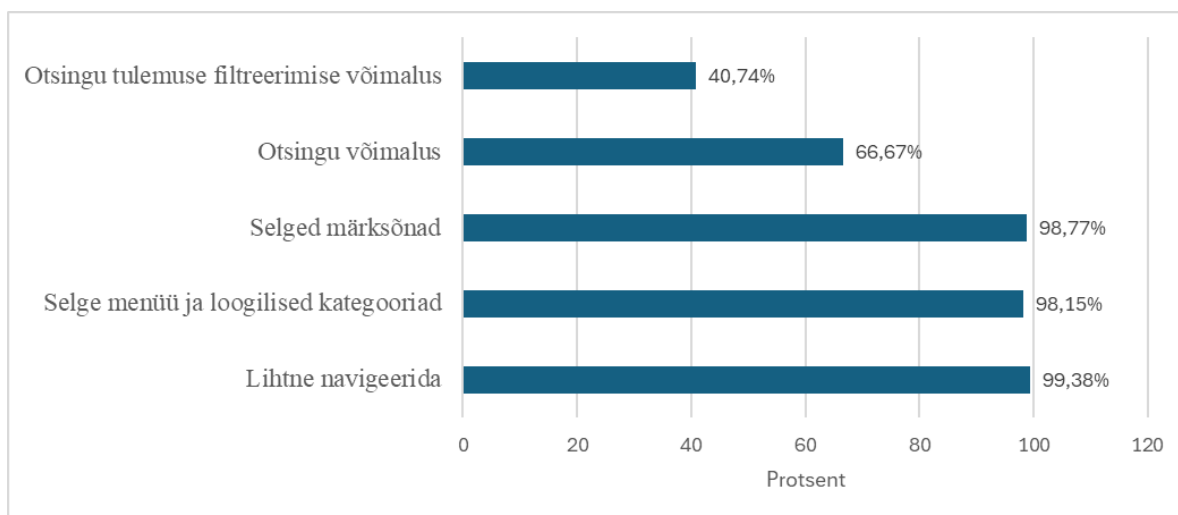
Korruptsioonikoolituste alamkategorias vaatlesin, kas kooli veebilehel on viited korruptsiooni ennetamise alasele teabele, näiteks korruptsioon.ee veebikoolituste lehele või Politsei- ja Piirivalveameti korruptsioonialasele teabekeskonnale. Korruptsioon.ee veebikoolituste lehele oli viidatud 12 (7%) kooli veebilehel, samas kui PPA korruptsioonialasele lehele leidis link vaid kahel (1%) veebilehel.

Kategooria viimases, **muu info hankimise** alamkategorias vaatlesin, kas veebilehel on teavet tagasiside või küsitluste kohta. Tagasiside või küsitluste kohta käiv info oli leitav 30% koolide veebilehtedel, kuid küsitlustega seotud teave esines vaid 15% koolide veebilehtedel.

3.1.4. Info korraldamine ja säilitamine

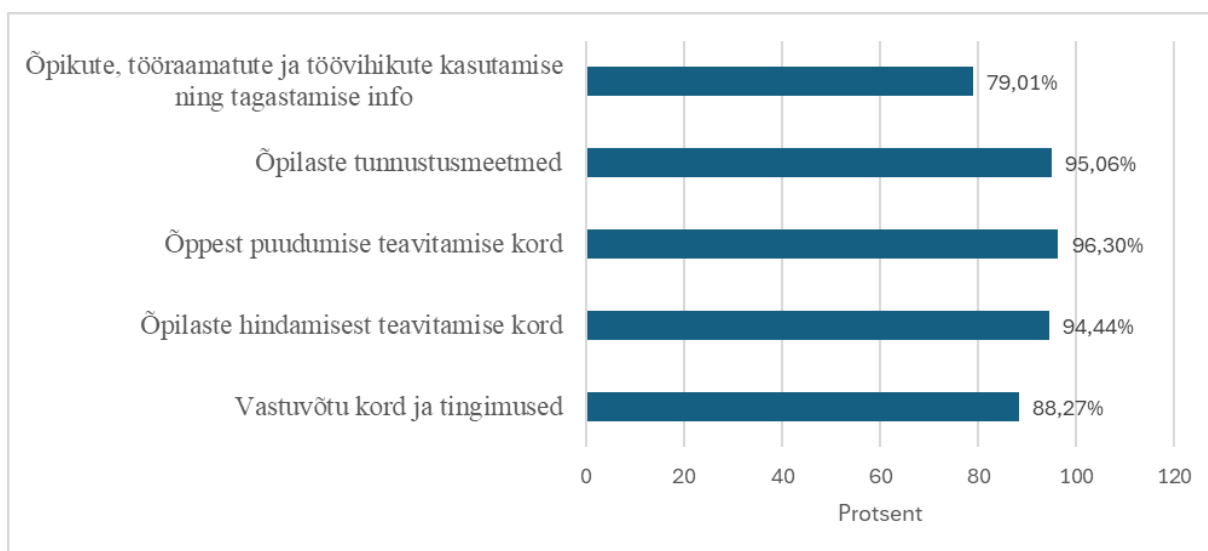
Info korraldamine ja säilitamine kategoorias olid alamkategoriad: struktureeritud teabe esitus (D1), otsinguvõimalused ja filtrid (D2), kooli põhidokumendid (D3), kooli vastuvõtu ja õppetegevuse kord (D4), koolielu reguleerivad juhendid (D5), juhendid ja protseduurid (D6), tööjõu ja haldusega seotud dokumendid (D7), juhtimis- ja otsustusprotsessid (D8), tugiteenused ja toetusmeetmed (D9).

Struktureeritud teabe esitluse ja otsingu võimaluste ning filtrite alamkategoriates oli väga heal tasemel märksõnastamine, selged ja loogilised kategooriad ja lihtne navigeerimine – nende osas vastasid ootustele peaaegu kõik vaadeldud veebilehed (98–99%). Otsingufunktsioon ja tulemuste filtreerimise võimalus olid olemas 41% veebilehtedest.

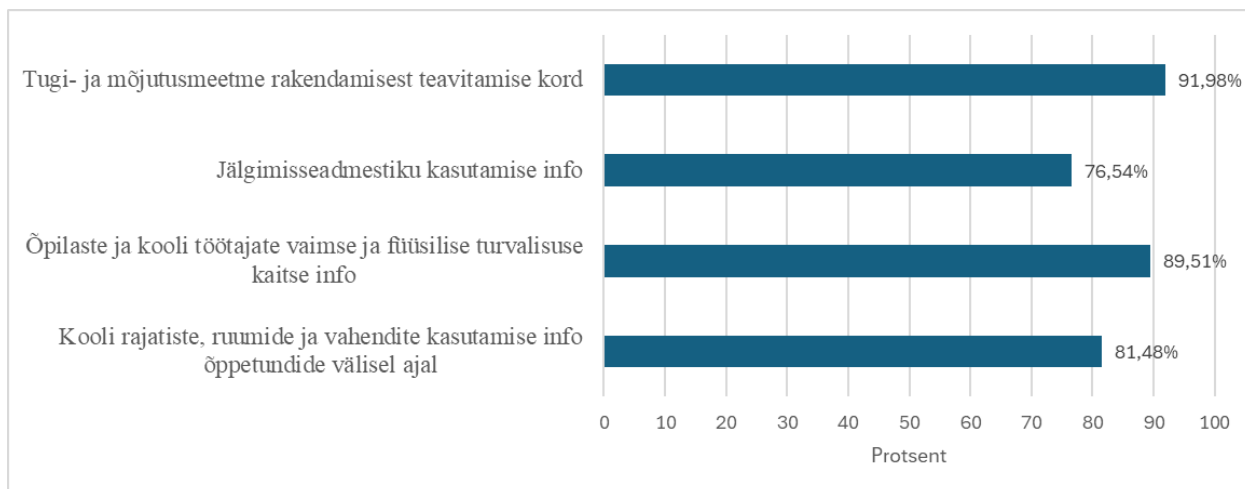
Joonis 7. Munitsipaalpõhikoolide teabe struktureerimine ja otsimine. (N=162).

Kooli põhidokumentide, kooli vastuvõtu ja õppetegevuse kordade ja koolielu reguleerivate juhendite alamkategoriates olid tulemused väga head. Kooli põhidokumendid olid, sõltuvalt konkreetsest dokumendist, avaldatud 157–160 veebilehel ehk 97–99% juhtudest. Kooli vastuvõtu ja õppetegevuse kordade osas oli varieeruvus suurem, kõige vähem, 79% veebilehtedest oli infot õpikute, tööraamatute ja töövihikute kasutamise ning tagastamise osas. Samas kui õppes puudumise teavitamise info oli 156 (92%) veebilehel.

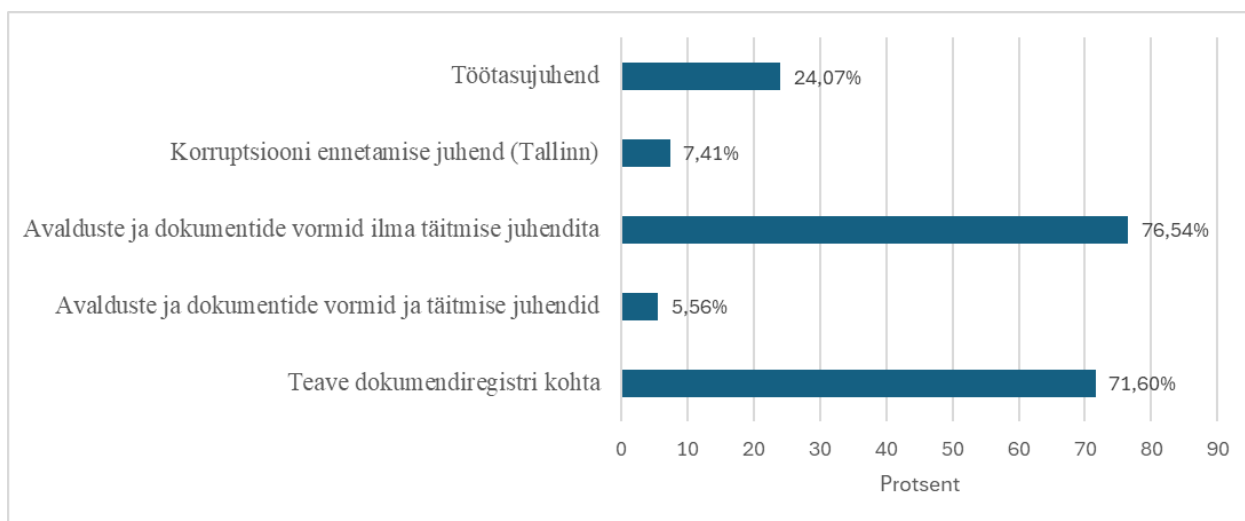
Joonis 8. Munitsipaalpõhikoolide kooli vastuvõtu ja õppetegevuse teave. (N=162).

Koolielu reguleerivad juhendeid võis leida vähem, olenevalt juhendist võis neid leida 124–149 (76–92%) kooli veebilehel.

Joonis 9. Munitsipaalpõhikoolide kooli vastuvõtu ja õppetegevuse teave. (N=162).

Muude juhendite alamkategorias oli vaatluse all töötasujuhend, korruptsiooni ennetamise juhend, avalduste ja dokumentide täitmise juhend ja teave dokumendiregistri kohta. Avalduste ja muude dokumentide vorme leidis 124 veebilehel, kuid vaid üheksal neist olid ka korralikud juhendid.

Joonis 10. Munitsipaalpõhikoolide muud juhendid. (N=162).

Tööjõu ja haldusega seotud dokumentide alamkategorias vaatlesin, kas kooli veebilehel on teavet töökohtade kohta, millega kaasneb ametiseisund, ning infot toimingupiirangu kohaldamata

jätmise kohta. Neid andmeid leidis vastavalt 13 ja 8 veebilehel. Tegemist on Tallinna koolidele kohustusliku teabega, mis tähendab, et viis kooli ei täitnud teist nõuet.

Juhtimis- ja otsustusprotsesside alamkategorias vaatlesin, kas kooli veebilehel on avaldatud hankeplaan ja hoolekogu otsused, mis mõlemad on Tallinna Haridusameti haldusala koolidele kohustuslikud avaldada. Hoolekogu otsused olid esitatud pea pooltel koolidest, 73 (45,06%). Samas, hankeplaan oli leitav 15 (9,26%) kooli veebilehel.

Tugiteenuste ja toetusmeetmete alamkategorias vaatlesin, kas kooli veebilehel on avaldatud tugiteenuste loetelu ja nende toimumise ajad. Tugiteenuste loetelu koos toimumisaegadega oli leitav 25 (15,43%) kooli veebilehel, samas kui ilma toimumisaegadeta tugiteenuste loetelu esines 97 (59,88%) kooli veebilehel.

3.1.5. Infovahetus ja -edastus

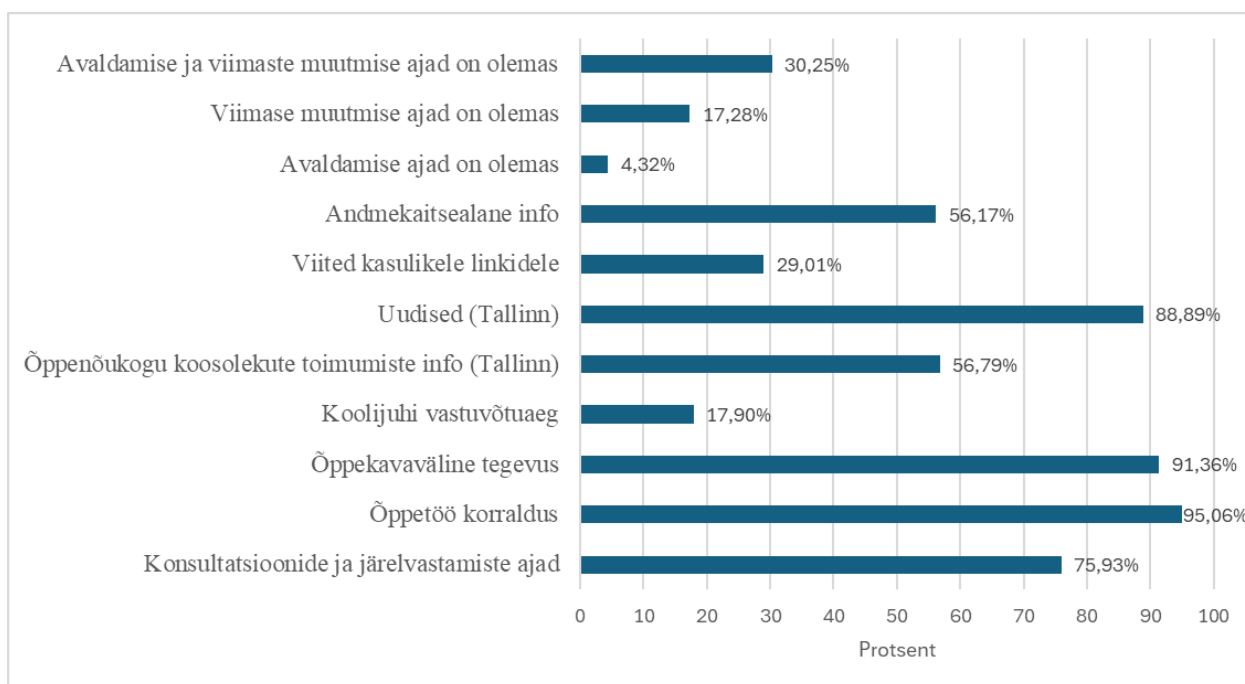
Selles kategoorias uuriti esitatavat teavet viies alamkategorias: õppetöö korraldus ja tegevused, juhtimine ja haldus, uudised ja kasulik teave, andmekaitse ja privaatsus ning kiire ja ajakohase info edastamine.

Õppetöö korraldus ja tegevused alamkategorias esines enim teavet õppetöö korralduse kohta, mis oli avaldatud 154 kooli veebilehel (95%). Õppekavaväline tegevus oli välja toodud 148 kooli veebilehel (91%). Konsultatsioonide ja järelevastamiste ajad olid kättesaadavad 123 veebilehel (76%).

Juhtimine ja haldus alamkategorias oli vähem avaldatud infot võrreldes õppetööga. Koolijuhi vastuvõtuajad olid leitavad vaid 29 kooli veebilehelt (18%). Tallinna koolides oli paremini esindatud info õppenõukogu koosolekute toimumise kohta, mis oli kättesaadav 92 kooli veebilehel (57%). Uudiste ja kasuliku teabe alamkategorias leiti, et uudised olid esitatud 144 veebilehel (88,89%). Samas viited kasulikele linkidele olid olemas vaid 47 kooli veebilehel (29,01%), mis viitab sellele, et koolid ei pea oluliseks lisada täiendavat informatsiooni teistele ressurssidele.

Andmekaitse ja privaatsuse alamkategorias oli andmekaitsealane info avaldatud 91 kooli veebilehel (56,17%), mis tähendab, et peaaegu pooltel koolidel ei olnud privaatsuse ja andmekaitse alane teave avaldatud või ei olnud mõistliku aja jooksul leitav.

Kiire ja ajakohase info edastamise alamkategorias lähtub, et koolide veebilehed on harva varustatud ajakohasuse tagamiseks vajaliku informatsiooniga. Ainult 7 veebilehte (4,32%) sisaldasid avaldamise aegu, samas kui viimase muutmise ajad olid märgitud 28 veebilehel (17,28%). Nii avaldamise kui ka viimase muutmise ajad olid olemas 49 kooli veebilehel (30,25%), mis viitab sellele, et enamik koole ei paku külastajatele selget infot, millal sisu viimati uuendati.

Joonis 11. Munitsipaalpõhikoolide infovahetus ja -edastus. (N=162).

Kokkuvõttes näitavad selle kategooria tulemused, et koolid pakuvad hästi struktureeritud infot õppetöö ja sellega seotud tegevuste kohta, kuid juhtimise ja halduse, andmekaitse ning info ajakohastamise valdkonnas on veel arenguruumi.

3.1.6. Juurdepääsetavus

Kategooria raames analüüsiti koolide veebilehete juurdepääsetavust, keskendudes kolmele alamkategoriale: **üldinfo**, **vastuvõtuinfo** ning **asukoha ja kontaktandmete info**.

Üldine teave juurdepääsetavuse kohta oli 46 kooli veebilehel (28,40%). See näitab, et vähem kui kolmandik koole teavitab külastajaid juurdepääsetavuse võimalustest oma veebilehel.

Erinevaid tehnilisi lahendusi juurdepääsetavuse tagamiseks esines koolide veebilehtedel erineval määral. Vastuvõtu info osas:

- ainult klaviatuuriga (Tab-klahviga) navigeerimine oli võimalik 29 veebilehel (17,9%);
- kontrastsuse muutmise võimalus oli olemas 27 veebilehel (16,67%);
- teksti suuruse ja vahede muutmise funktsioon oli saadaval 27 veebilehel (16,67%);
- lehe suurendamise ja vähendamise võimalus (kasutades Ctrl-klahvi ja +/- või hiire rullik) oli olemas 162 veebilehel (100%), mis näitab, et toetatakse standardseid brauseripõhiseid juurdepääsetavuse funktsioone.

Asukoha ja kontaktandmete juurdepääsetavuse osas:

- klaviatuuriga navigeerimine (Tab-klahviga) oli toetatud 48 veebilehel (29,63%);
- kontrastsuse muutmise võimalus oli olemas 44 veebilehel (27,16%);
- teksti suuruse ja vahesid muutmise funktsioon oli kättesaadav samuti 44 veebilehel (27,16%);
- lehe teksti suurendamise ja vähendamise funktsioon (Ctrl-klahv +/- või hiire rullik) oli toetatud 161 kooli veebilehel (99,38%);

Kontentanalüüsi tulemused näitavad, et kuigi enamik munitsipaalpõhikoole täidavad osaliselt õigusaktidest tulenevaid nõudeid, esineb märkimisväärseid erinevusi teabe esituse vastavuses õigusaktidele ja infojuhtimise põhifunktsioonide rakendamises.

3.2. Erinevused eri suurusega koolide vahel

Analüüsisin koolide veebilehtedel esitatud kontakt- ja haldusinfot, keskendudes olulistele teabekategooriatele nagu kontaktandmed, personali ja juhtimise kontaktid. Andmed näitavad teatud aspektides selgeid erinevusi väikeste ja suurte koolide vahel.

Kõik vaadeldud koolid esitasid kooli aadressi, telefoninumbri ja e-posti aadressi, mis tähendab, et need andmed on kergesti kättesaadavad nii väikeste kui ka suurte koolide puhul.

Suuremate koolide veebilehtedel oli sagedamini leitav kooli asukoha kaart (54,89% suurtest koolidest vs. 37,93% väikestest koolidest). See viitab sellele, et suuremad koolid pööravad rohkem tähelepanu füüsilise asukoha visuaalsele esitamisele.

Korruptsiooniennetuse kontaktandmed olid aga väga harva kättesaadavad – ainult 3,45% (1) väikestest ja 9,77% (13) suurtest koolidest sisaldasid seda infot. Kuigi suuremad koolid avaldavad seda veidi rohkem, on see siiski väga madal protsent. Samas, tulemus vastas ootusele, kuna antud info on kohustuslik vaid Tallinna koolidele.

Andmekaitseametniku kontaktid olid ainult umbes pooltel koolidel leitavad (44,83% väikestel ja 50,38% suurtes koolides), mis viitab sellele, et paljud koolid, kas ei esita seda infot üldse või ei esita seda leitavalt. Tihti oli see andmekaitset käsitleva teabe pdf-faili teksti sees või lõpus, mitte kontaktandmete juures, kust oleks seda leida eeldanud.

Töötajate ja juhtkonna telefoninumbri esitus koolide veebilehtedel oli väga piiratud. Ainult 6,90% väikestest koolidest ja 3,76% suurtest koolidest olid avaldanud töötajate kontaktid koos telefoninumbritega, mis tähendab, et enamik koole hoiab töötajate kontakttelefone privaatsena. See võib tuleneda asjaolust, et töötajatele ei ole väljastatud ametitelefone. Ei olnud näha, et seda nõuet oleks püütud täita mõnel muul moel, näiteks õpetajate toa telefoninumbri. Tavaliselt oli toodud asutuse koosseis töötajate ees- ja perekonnanimedega ning e-posti aadress aga telefoninumbrit töötajate juures ei olnud, väikestel koolidel oli see nii 89,66% ja suurtel koolidel 90,23% juhtudel. See võib olla tingitud sellest, et töötajatele ei ole väljastatud ametitelefone või sellest, et peetakse piisavaks kooli üldise telefoninumbri kasutamist.

Hoolekogu kontaktandmed olid sagedamini leitavad suurtes koolides (96,99%) kui väikestes koolides (82,76%). See viitab sellele, et suuremad koolid peavad hoolekogu läbipaistvust olulisemaks.

Tervisenõukogu kontaktid olid samuti suuremates koolides rohkem esindatud (21,80%) kui väiksemates koolides (6,90%).

Õpilasmavalitsuse liikmete ja kontaktide leidmine oli suurtes koolides oluliselt lihtsam (66,92%) kui väikestes koolides (37,93%). See viitab sellele, et õpilasmavalitsusel on suuremates koolides tugevam esindatus.

Haldusjärelevalvega seotud kontaktandmed olid väiksemate koolide puhul kergemini leitavad (89,66%) kui suuremates koolides (74,44%). See tähendab, et väiksemad koolid esitavad järelevalveasutuste kontaktandmeid suurema läbipaistvusega kui suuremad koolid.

Mõned suuremad koolid (6,02%) ei esitanud järelevalveasutuste kontaktandmeid otse, vaid lisasid viiteid nende veebilehtedele. Väiksematel koolidel selline lähenemine puudus.

Riikliku järelevalve ettekirjutuste või otsuste avalikustamine oli väga harv – ainult 3,45% väikestest ja 2,26% suurtest koolidest tegid selle info avalikuks. Seega, suurt erinevust nende avalikustamise osas suurte ja väikeste koolide võrdluses ei ole, kuid väiksemad koolid avalikustasid seda infot rohkem.

Koolide pakutavate teenuste loetelu ja hinnakirja leidmine oli mõlema puhul keeruline. Ainult 37,93% väikestest koolidest ja 39,85% suurtest koolidest esitasid üldkasutatavate teenuste loetelu ja hinnakirja.

Veebilehtedel esitatud õppe- ja haldustegevuse info osas on märgata mitmeid erinevusi väikeste ja suurte koolide vahel. Eelkõige paistavad silma erinevused projektide, koostööinfo, uuringute, eelarve ning korruptsiooniennetuse materjalide esitamises. Õppeaasta eesmärgid on suuremate koolide veebilehtedel sagedamini leitavad (44,36%) kui väiksemates koolides (31,03%). See viitab sellele, et suuremad koolid teevad oma strateegilisi eesmärke kergemini kättesaadavaks. Õppeaasta ürituste kava esineb samuti enam suuremate koolide puhul (52,63% vs. 44,83%). Pikapäevarühma töökorraldus ja päevakava on suurtes koolides palju selgemalt esitatud (63,16%) kui väikestes koolides (41,38%).

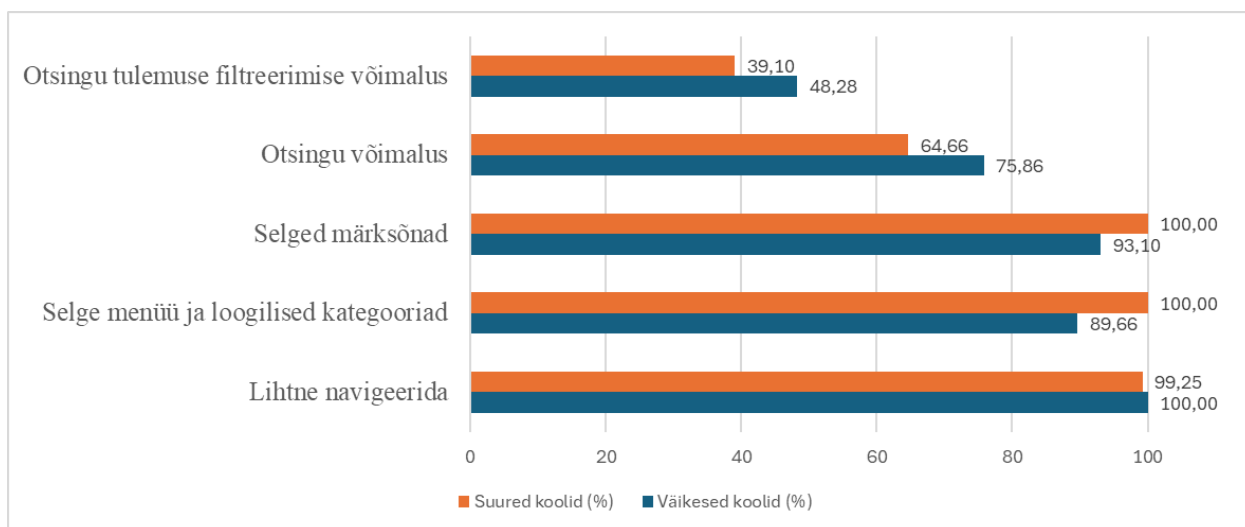
Suuremate projektide loetelu ja sisukokkuvõtte on palju nähtavam suurtes koolides (75,19%) kui väikestes koolides (37,93%). Peamised koostööpartnerid on samuti paremini esitatud suurtel koolidel (82,71%) kui väikestel koolidel (58,62%).

Tellitud uuringud ja analüüsid on saadaval ainult väga vähestel suurtel koolidel (8,27%) ja puuduvad täielikult väikestel koolidel. Jõustunud kohtulahendid on samuti harva esitatud (2,26% suurtel koolidel, 0% väikestest). Mõned suured koolid (6,77%) teevad veebilehel selgesõnalise märkuse, et uuringuid või analüüse ei ole, kuid väikestes koolides see puudus. Tulemus nende kahe osas oli ootuspärane, sest need on kohustuslikud avaldada ainult Tallinna koolidele.

Eelarvega seotud teave esines ainult 6,77% suurte koolide veebilehtedel, väikestel koolidel see puudus täielikult. Täitmata ametikohtade info oli suurematel koolidel sagedamini leitav (62,41%) kui väikestel koolidel (44,83%).

Tagasiside ja küsitluste tulemused esinesid veidi rohkem väikeste koolide veebilehtedel (34,48%) kui suurte koolide (28,57%) veebilehtedel. Üritustele registreerimise võimalus kooli veebilehel on sagedasem suurtel koolidel (16,54%) kui väikestel koolidel (10,34%).

Struktuuri, navigeeritavuse ning otsinguvõimaluste osas näitavad tulemused selgeid erinevusi väikeste ja suurte koolide veebilehede vahel. Üldiselt on koolide veebilehed hästi struktureeritud, kuid leidub mõningaid erinevusi sõltuvalt kooli suuruselt. Navigeerimine on sujuv nii väikeste kui ka suurte koolide lehtedel, kusjuures mõlemas grupis hindasin seda väga kõrgeks. Väikeste koolide veebilehed said minult siiski madalama hinnangu menüü loogilisuse ja märksõnade selguse osas. See viitab, et väiksemate koolide veebilehtedel on natuke keerulisem leida otsitavat informatsiooni, kuna menüüstruktuur polnud alati nii hästi organiseeritud kui suurte koolide puhul. Suurimad erinevused ilmnesid otsingufunktsiooni ja tulemuste filtreerimise võimalustega. Väikeste koolide puhul hindasin otsingu võimalust kõrgemalt kui suurte koolide lehtedel, mis viitab, et mõne suure kooli veebilehe otsingusüsteem oli keerulisem või vähem tõhus. Filtreerimise võimalused said aga mõlema grupi puhul üsna madalalt hinnatud – alla poole vaadeldud veebilehtedest pakkus rahuldavaid filtreerimise võimalusi. See tähendab, et enamikul koolide veebilehtedel puudub efektiivne viis otsingutulemuste kitsendamiseks, mis võib raskendada otsitava teabe leidmist.

Joonis 12. Erisuurusega munitsipaalpõhikoolide võrdlus selgelt struktureeritud teabe, otsingu ja filtreerimise võimaluse osa.

Kooli põhidokumentide osas on põhimääruse esinemine kõrge mõlemas grupis (96,55% väikestel koolidel, 97,74% suurtel koolidel). Samuti oli kõrge tulemus arengukava (96,55% väikestel koolidel, 96,99% suurtel koolidel), kodukorra (100,00% väikestel koolidel, 98,50% suurtel koolidel) ja õppekava ning eripärade osas (96,55% väikestes koolides, 98,50% suurtes koolides).

Väikestes koolides oli vastuvõtu kord ja õpilaste tunnustusmeetmed paremini esindatud (93,10% vs 87,22% ja 96,55% vs 94,74%). Samas on suurtes koolides õpikute kasutamise info veidi parem (79,70% vs 75,86%). Õpilaste hindamisest teavitamise ja õppes puudumise teavitamise kord on mõlemas koolitüübis sarnased, mõlemas üle 93%.

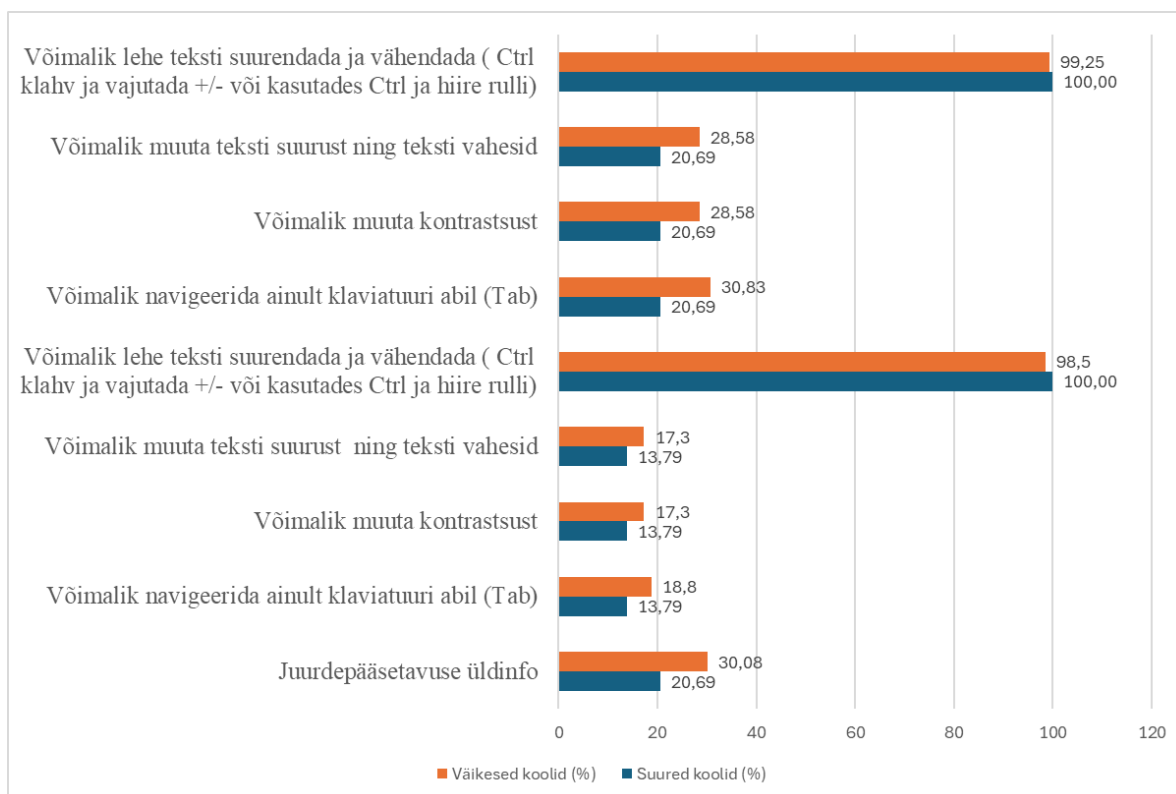
D5 kategoorias, mis käsitleb koolielu reguleerivaid juhendeid, oli väikestes koolides teave kooli rajatiste, ruumide ja vahendite kasutamise kohta õppetundide välisel ajal esindatud 65,52%, samas kui suurtes koolides on see 84,96%. Õpilaste ja kooli töötajate vaimse ja füüsilise turvalisuse kaitse info on väikestes koolides 86,21% ja suurtes koolides 90,23%, mis näitab, et turvalisuse info on mõlemas koolitüübis hästi esindatud. Jälgimisseadmestiku kasutamise info on väikestel koolidel 58,62%, kuid suurtel koolidel 80,45%, viidates sellele, et suuremates koolides on see teave märgatavalt rohkem esitatud. Kuna registreerisin nõude täitmisena ka teabe, et jälgimisseadmetik puudub, siis ka jälgimisseadmetiku puudumine ei selgita võrdlemisi suurt erinevust. Tugi- ja mõjutusmeetme rakendamisest teavitamise korra veebilehel esitamine on mõlemas koolitüübis sarnane, vastavalt 93,10% ja 91,73%.

Väikestes koolides esines teave dokumendiregistri kohta 58,62% koolide veebilehtedel, samas kui suurtes koolides oli see 74,44%. Avalduste ja dokumentide vormid ilma täitmise juhendita esinesid 82,76% väikeste koolide veebilehtedel ja suurtel koolidel 75,19% juhul, mis viitab sellele, et väikeste koolide veebilehtedel on vormid mõnevõrra rohkem esitatud.

D7, D8 ja D9 kategooriate tulemused näitavad, et koolide veebilehtedel on teatud dokumentide olemasolu osas suuri erinevusi. D7 kategoorias, mis käsitleb tööjõu ja haldusega seotud dokumente, on töökohad, millega kaasneb ametiseisund (käskkiri) väikestes koolides 0% ja suurtes koolides 9,77%, mis viitab sellele, et vaid mõned suuremad koolid on selle info avalikustamisele tähelepanu pööranud ja väiksemad koolid üldse mitte. Teade toimingupiirangu kohaldamata jätmise kohta on väikestes koolides 3,45% ja suurtes koolides 5,26%. D8 kategoorias, mis käsitleb juhtimis- ja otsustusprotsesse, oli hankeplaan (kohustuslik Tallinna koolile) väikestes koolides 0% ja suurtes koolides 11,28%. Hoolekogu otsused (kohustuslik Tallinna koolile) oli väikestel koolidel 20,69% ja suurtel koolidel 50,38%, mis näitab, et suurtel koolidel on hoolekogu otsused palju paremini esindatud. D9 kategoorias, mis käsitleb tugiteenuseid ja toetusmeetmeid, oli tugiteenuste loetelu ja toimumise ajad väikestel koolidel 3,45% ja suurtel koolidel 18,05%. Tugiteenuste loetelu ilma toimumisaegadeta on väikestel koolidel 44,83% ja suurtel koolidel 63,16%, mis näitab, et suurtel koolidel on teave ka selliselt sagedamini veebilehtedel olemas.

E kategooria tulemustes oli märgata suuremaid erinevusi. Konsultatsioonide ja järelevastamiste ajad olid suurte koolide veebilehtedel esitatud 82,71%, väikeste koolide puhul vaid 44,83%. Koolijuhi vastuvõtuaeg oli suurtel koolidel 20,30%, väikestel koolidel 6,90%, mis on ka märgatav erinevus. Uudised olid suurtel koolidel esitatud 90,23%, väikestel 82,76% – seega suurtel veidi paremini. Viited kasulikele linkidele oli suurtes koolides 30,08%, väikestes koolides 24,14%, mis näitab natuke suuremat esindatust suurtes koolides. Avaldamise ja viimaste muutmise ajad olid olemas suurte koolide veebilehtedel 32,33% ja väikeste koolide veebilehtedel 20,69% juhul, mis viitab suuremale teabe esindatusele suurtel koolidel.

F kategooria vaates ei olnud tulemustes kahe grupi vaates väga suuri erinevusi. Juurdepääsetavuse üldinfo: väikeste koolide veebilehtedest esines teavet 20,69%, suurtest koolidest 30,08%, mis näitab, et suuremates koolides oli juurdepääsetavuse üldinfo rohkem esitletud. Samuti oli suuremates koolides rohkem esindatud võimalus navigeerida ainult klaviatuuri abil (Tab), mille tulemuseks on väikeste koolide veebilehtedel 13,79% ja suurtel koolidel 18,80%. Sama tulemus oli ka kontrasti, teksti suuruse ja teksti vahede muutmise võimaluses, need võimalused esinesid alati koos.

Joonis 13. Eri suurusega munitsipaalpõhikoolide võrdlus juurdepääsetavuse teabe osas.

Kokkuvõttes on suuremate koolide veebilehed juurdepääsetavus vaates veidi paremas olukorras aga see erinevus ei ole väga suur.

4. JÄRELDUSED JA ETTEPANEKUD

Uurimistöö tulemused näitavad, et kuigi enamik munitsipaalpõhikoole täidavad osaliselt õigusaktidest tulenevaid nõudeid, esineb märkimisväärseid erinevusi nii teabe esituse vastavuses õigusaktide nõuetele kui ka infojuhtimise põhifunktsioonide rakendamises. Eriti ilmnes ebajärjekindlus juurdepääsetavuse, ajakohasuse ja struktureerituse osas, mis takistab veebilehede tõhusat toimimist läbipaistvuse ja kaasamise tööriistadena.

Tulemused viitavad vajadusele süsteemsema toe ja ühtsete juhiste järele koolide veebilehede teabega sisustamisel, et tagada nii seadusest tulenevate kohustuste täitmine kui ka infojuhtimise eesmärkide saavutamine.

Koolide veebilehed on üldiselt hästi üles ehitatud, kuid kasutajakogemuses ilmnevad olulised erinevused koolide suuruse vaates. Suuremate koolide veebilehed on paremini organiseeritud, nende menüüstruktuur ja märksõnad on selgemad. Seevastu väiksemate koolide veebilehtedel esines rohkem segadust. Huvitaval kombel toimib otsingufunktsioon väiksemate koolide veebilehtedel paremini kui suurematel (10% suurem esindatus). Kõige rohkem parendamist vajav valdkond ongi otsingu võimalus, mis võiks olla parem kõikidel, nii väikeste kui suurte koolide veebilehtedel. See aitaks kasutajatel kiiremini ja efektiivsemalt leida vajalikku teavet ning muudaks veebilehed kasutajasõbralikumaks.

Põhilised järeldused:

- Üldkontaktid (aadress, telefon, e-post) on kergesti leitavad, kuid spetsiifilisem info, nagu andmekaitseametniku või korruptsiooniennetuse kontaktid, on sageli halvasti kättesaadavad või puuduvad täielikult;
- töötajate täielikud kontaktandmed (nimi, telefon, e-post) on kättesaadavad vaid üksikutel koolidel ning enamikus koolides esitatakse vaid nimed ja üldine e-posti aadress.
- väiksemates koolides on järelevalveasutuste kontaktid ja viited paremini esindatud kui suuremates koolides, kus vastav info on sageli suunatud läbi viidete mujale.

- enamik koole ei esita oma veebilehel teenuste loetelu ega vastavaid viiteid, mis takistab lapsevanemate ja teiste huviliste võimalust saada terviklikku ülevaadet kooli pakutavatest teenustest;
- õppekorralduse ja eesmärkide osas on rõhk pigem praktilisel infole (nt päevakava, pikapäevarühm), samas kui strateegiline info, nagu õppeaasta eesmärgid, on enam kui pooltel koolide veebilehtedel puudu, mis vähendab kooli tegevuste läbipaistvust;
- analüüside ja uuringute kajastamine koolide veebilehtedel on vähene, mistõttu võib info puudumine või selgusetus jätta mulje läbipaistvuse puudumisest;
- korruptsioonikoolituste teave on marginaalselt esindatud, mis ei toeta organisatsiooni eetilise juhtimise põhimõtteid;
- tagasiside ja küsitluste info on veebilehtedel vähene (29,6%), mis näitab, et suurem osa koole ei pööra sellele tähelepanu;
- info korraldamine ja säilitamine on suures osas hästi korraldatud, eriti dokumentide avaldamise ja navigeeritavuse osas – struktureeritud teabe esitus, selge märksõnastus ja loogiline kategooriate ülesehitus vastasid ootustele pea kõigil vaadeldud lehtedel (98–99%);
- tulemuste filtreerimise võimalust pakuvad vähem kui pooled koolid (47%), takistades seeläbi info kiiret ja mugavat kättesaadavust;
- kooli põhidokumendid, samuti vastuvõtu- ja õppetegevuse korrad on valdavalt hästi esindatud, kuid üksikute alamteemade (nt õpikute kasutamine ja tagastamine) puhul on info puudulik pea viiendikus koolide veebilehtedest;
- tugiteenuste kohta esitati kõige vähem infot – täieliku ja ajastatud loeteluga veebilehti oli vaid 15%, mis võib raskendada tugiteenuste kasutamist ja planeerimist.
- koolide veebilehed täidavad infovahetuse funktsiooni hästi õppetöö ja sellega seotud tegevuste valdkonnas – enamik koole (üle 90%) avaldab teavet õppetöö korralduse ja huvitegevuste kohta, mis viitab sellele, et koolid peavad seda teabevaldkonda oluliseks;
- konsultatsioonide ja järelevastamiste info on kättesaadav ligi kolmveerandil veebilehtedest, kuid siin esineb siiski arenguruumi, arvestades, et see info on oluline toetavate õppimisvõimaluste kasutamiseks;

- juhtimise ja halduse valdkonnas on teabe kättesaadavus selgelt piiratud – koolijuhi vastuvõtuoajad on avaldatud vaid 18% ja õppenõukogu info 57% koolide veebilehtedest, mis vähendab läbipaistvust ja piirab huvigruppide võimalusi koolielus osalemiseks;
- uudiste kajastamine on koolide veebilehtedel levinud, kuid kasulike linkide ja täiendavate infoallikate jagamine on harv – vaid kolmandik koole pakub viiteid välistele ressurssidele, mis võiksid toetada kasutajate teadlikkust ja eneseabi;
- Andmekaitse ja privaatsuse teabe kättesaadavus vaid umbes pooltel koolide veebilehtedel on murettekitav, kuna see ei vasta mitte ainult õigusaktide nõuetele, vaid vähendab ka läbipaistvust ja võib kahjustada usaldust kooli vastu;
- kitsaskohaks on info ajakohasus, sest enamik koole ei märgi sisu avaldamise ega uuendamise kuupäevi, mis raskendab teabe usaldusvääruse hindamist ja võib kaasa tuua vananenud andmete kasutamise;
- koolide veebilehtede juurdepääsetavus on ebaühtlasel tasemel – üldinfo juurdepääsetavuse kohta on esitatud vähem kui kolmandikul veebilehtedest, mis viitab teavitustöö vajakajäämistele.

Ettepanekud koolidele:

- parandada andmekaitseametniku ja korrupsiooniennetuse kontaktandmete nähtavust ja leitavust;
- esitada õpilasomavalitsuse ja tervisenõukogu kontaktid selgemalt;
- suurendada järelevalve info läbipaistvust, eriti riiklike ettekirjutuste ja järelevalve meetmete osas;
- avalikustada teenuste hinnakiri ja selgitav info selle kohta arusaadavalt ja kergesti leitaval kujul;
- rõhutada rohkem õppeaasta eesmärke ja tegevuskavasid, et lapsevanemad ja õpilased saaksid parema ülevaate kooli arengusuundadest ja planeeritud sündmustest;
- esile tuua projektid ja koostööpartnerid, et näidata kooli aktiivsust ja pakkuda infot õpilastele lisavõimaluste kohta;
- pöörata rohkem tähelepanu tagasiside tulemuste ja üritustele registreerimise võimaluste avalikustamisele, et edendada kaasatust ja osalust;

- tõsta tervisenõukogu nähtavust veebilehel, arvestades selle rolli kooli tervisepoliitika kujundamisel;
- tagasiside tulemused ja küsitlused tuleks esitada vähemalt kokkuvõtlikul kujul, et kasutajatel oleks võimalik näha, kuidas nende arvamust arvesse võetakse;
- lisada veebilehele otsingu võimalus, et kasutajad leiaksid vajaliku info kiiremini ja kasutajasõbralikumalt;
- täiendada teavet tugiteenuste kohta, lisades mitte ainult loetelu, vaid ka toimumise ajad ja kontaktisikud, et tagada parem juurdepääs toele;
- tugevdada õppekorraldusega seotud teabe esitamist, eelkõige täpsustada õppematerjalide ja -vahendite (nt õpikud, töövihikud) kasutamise kord ja tagastamine;
- avaldada koolijuhhi vastuvõtuajad ja õppenõukogu koosolekute info, et toetada läbipaistvat juhtimist ja huvigruppide osalust;
- Lisada selgelt nähtavad viited andmekaitsetingimustele ja andmekaitsepetsialisti andmed;
- märgistada avaldatud sisu kuupäevadega (nii avaldamise kui viimase uuendamise aeg), et tagada info ajakohasuse jälgitavus ja suurendada usaldusväarsust;
- täiendada infoallikate mitmekesisust, lisades viiteid kasulikele linkidele ja välistele ressurssidele, mis toetavad koolielu osapooli (nt lapsevanemad, õpilased, kogukond);
- avaldada järjepidevalt teavet konsultatsioonide ja järelevastamiste kohta, et toetada õpilaste iseseisvat õppimist ja vajadusel järeleaitamist;
- koolide veebilehed peaksid juurdepääsetavuse edendamist käsitlema mitte kui formaalsust, vaid kui olulist sammu kaasava ja ligipääsetava hariduskeskkonna suunas.

Kokkuvõttes pakuvad koolide veebilehed hästi struktureeritud ja kergesti leitavat teavet õppetöö ning sellega seotud tegevuste kohta, kuid läbipaistvus juhtimise ja halduse osas on sageli puudulik. Kohustuslikud dokumendid ja teave, nagu uuringud, kohtulahendid ning tööjõudu puudutav info, ei ole alati kättesaadavad, mis vähendab usaldusväarsust ja läbipaistvust. Parandamisvõimalusi on eriti just juhtimisinfo, kaasava kommunikatsiooni, ligipääsetavuse ja kasutajasõbralikkuse valdkondades, et toetada kooli kui avatud ja usaldusväärse asutuse mainet.

KOKKUVÕTE

Lõputöö eesmärgiks oli saada teada, mil määral vastavad munitsipaalpõhikoolide veebilehed õigusaktide nõuetele ja infojuhtimise põhimõtetele. Töö peamine olulisus seisneb vajaduses tagada koolide veebilehtede läbipaistvus ja usaldusväärsus, mis on oluline kooliga seotute, sealhulgas õpilaste, vanemate ja õpetajate jaoks. Lisaks veebilehtede läbipaistvuse ja usaldusväärse tagamisele võiks töö olulisus seisneda ka mitmes muus aspektis. Esiteks aitab see kaasa paremate infojuhtimise praktikate väljatöötamisele ja rakendamisele koolides. Teiseks võib see töö pakkuda väärtuslikku teavet poliitikakujundajatele ja haridusasutustele, aidates neil mõista, millised on praegused puudujäägid ja kuidas neid parandada. Kolmandaks võib see töö tõsta teadlikkust infojuhtimise olulisusest haridussektoris laiemalt, julgustades haridusasutusi oma infojuhtimise praktikaid üle vaatama ja parandama.

Uuringus kasutasin kvantitatiivset standardiseeritud kontentanalüüsi, mis võimaldas süstemaatiliselt ja objektiivselt analüüsida veebilehtede vastavust õigusaktidele ja infojuhtimise põhifunktsioonidele. Andmete kogumiseks analüüsisin 162 munitsipaalpõhikooli veebilehte, keskendudes kuuele kategooriale: kooli üldinfo, kontakt- ja haldusinfo, õppe- ja haldustegevuse info, info korraldamine ja säilitamine, infovahetus ja -edastus ning juurdepääsetavus. Andmeanalüüsi tegemisel kasutasin Excelit ja keskendusin kirjeldavale statistikale, kuna see rahuldab vajadused, nagu andmete kokkuvõtmine, tulemuste võrdlemine ja tabelite loomine. Suure valimi puhul on hea andmete mitmekesine esitamine.

Kodeerimisjuhendi koostas teooria peatükkides kasutatud kirjanduse, õigusaktide nõuete ja uurimisküsimuste põhjal. Teises etapis viisin läbi tekstide kodeerimise, kandes andmed tabelisse vastavalt kodeerimisjuhendis esitatud kriteeriumitele. Kolmandas etapis uurisin kriteeriumite esinemissagedust.

Peamised uurimistulemused näitasid, et kuigi enamik koole täidavad osaliselt õigusaktidest tulenevaid nõudeid, esineb märkimisväärsed erinevusi teabe esituse vastavuses õigusaktidele ja infojuhtimise põhifunktsioonide rakendamises. Eriti ilmnas ebajärjekindlus ligipääsetavuse, ajakohasuse ja struktureerituse osas, mis takistab veebilehtede tõhusat toimimist läbipaistvuse ja kaasamise tööriistadena. Väiksemates koolides on õppeaasta eesmärgid ja tegevuskavad sagedamini esitatud, mis aitab kaasa kooli tegevuste läbipaistvusele. Suuremate koolide veebilehtedel on aga paremini esindatud projektide ja koostööpartnerite info, mis näitab kooli aktiivsust ja pakub õpilastele lisavõimalusi. Suuremate koolide veebilehed on paremini

organiseeritud, nende menüüstruktuur ja märksõnad on selgemad. Seevastu väiksemate koolide veebilehtedel võib esineda rohkem segadust. Huvitaval kombel toimib otsingufunktsioon väiksemates koolide veebilehtedel veidi paremini kui suurematel. Kõige rohkem parendamist vajav valdkond ongi otsingu võimalus, mis võiks olla kõikidel, nii väikeste kui suurte koolide veebilehtedel. See aitaks kasutajatel kiiremini ja efektiivsemalt leida vajalikku teavet ning muudaks veebilehed kasutajasõbralikumaks.

Uurimistöö tulemused viitavad vajadusele süsteemsema toe ja ühtsete juhiste järele koolide veebilehtede haldamisel, et tagada nii õigusaktidest tulenevate kohustuste täitmine kui ka infojuhtimise eesmärkide saavutamine. Uurimistöö piirangud seisnesid valimi kitsendamises ainult munitsipaalpõhikoolidele, mis ei võimalda teha järeldusi teiste koolitüüpide kohta.

Edasisteks uuringuteks võiks kaaluda koolide veebilehtede sisulise analüüsi laiendamist. Uurimismeetodina kasutada kvalitatiivseid eksperdiintervjuusid koolide teabehaldusega seotud töötajate ja valdkonna spetsialistidega, et saada sügavam arusaam infojuhtimise praktikast ja võimalikest kitsaskohtadest. Selline uurimus annaks laiapõhjalisema ülevaate koolide teabe avalikustamise ja infojuhtimise praktikatest Eestis, aidates seeläbi teha järeldusi ja ettepanekuid haridussektori jaoks.

SUMMARY

The aim of the thesis was to analyze the compliance of municipal basic schools' websites with legal requirements and the core functions of information management. The primary significance of the work lies in the need to ensure transparency and reliability of school websites, which is important for members of the school community, including students, parents, and teachers. In addition to ensuring transparency and reliability, the relevance of this work also lies in several other aspects.

Firstly, it contributes to the development and implementation of better information management practices in schools, which in turn can improve the efficiency of school administration and teaching activities. Secondly, this work may provide valuable insights to policymakers and educational institutions, helping them to understand the current shortcomings and how to address them. Thirdly, the study can raise awareness about the importance of information management in the education sector more broadly, encouraging educational institutions to review and improve their information management practices.

In the study, I used a quantitative standardized content analysis, which allowed for a systematic and objective analysis of the compliance of websites with legal requirements and the core functions of information management. For data collection, I analyzed the websites of 162 municipal basic schools, focusing on six categories: general school information, contact and administrative information, academic and administrative activity information, information organization and preservation, information communication and transmission, and accessibility. For data analysis, I used Excel and focused on descriptive statistics, as it meets needs such as data summarization, result comparison, and table creation. A large sample benefits from diverse data presentation.

The coding guide was developed based on literature used in the theoretical chapters, legal requirements, and research questions. In the second stage, I carried out the coding of texts, entering the data into a table according to the criteria presented in the coding guide. In the third stage, I analyzed the frequency of the occurrence of criteria.

The main research findings showed that although most school websites partially comply with legal requirements, there are significant differences in how information is presented and how the core functions of information management are implemented. Inconsistencies were especially

notable in terms of accessibility, timeliness, and structure, which hinder the effective functioning of websites as tools for transparency and engagement. Smaller schools more often presented annual goals and action plans, contributing to the transparency of school activities. On the other hand, larger schools' websites more frequently featured information about projects and partners, demonstrating the school's activity and offering additional opportunities for students. Larger schools' websites were also better organized, with clearer menu structures and keywords. Conversely, smaller schools' websites sometimes appeared more confusing. Interestingly, the search function worked slightly better on the websites of smaller schools than on those of larger ones. The area in most need of improvement is the search functionality, which should be available on all websites, regardless of the school's size. This would help users find the necessary information more quickly and efficiently and make the websites more user-friendly.

The research results indicate the need for more systematic support and unified guidelines in managing school websites to ensure compliance with legal obligations and the achievement of information management goals. The limitations of the study lay in narrowing the sample to only municipal basic schools, which does not allow conclusions to be drawn about other types of schools.

For future research, it may be worthwhile to expand the content analysis of school websites to assess how different types of schools (e.g., private schools, state schools) fulfill the requirements for information disclosure. Such a study would provide a broader overview of information disclosure and information management practices in Estonian schools, thereby helping to draw conclusions and make recommendations for the education sector.

KASUTATUD KIRJANDUS

Ackoff, R. L. (1989). From data to wisdom. *Journal of applied systems analysis*, 16(1), 3–9.

Avaliku teabe seadus (30.12.2024). *Riigi Teataja I*. Kasutatud 18.01.2025,
<https://www.riigiteataja.ee/akt/130122024005?leiaKehtiv>

Autoriõiguse seadus (21.06.2024). *Riigi Teataja I*. Kasutatud 17.01.2025,
<https://www.riigiteataja.ee/akt/114062013005?leiaKehtiv>

Bawden, D. ja Robinson, L. (2022). *Introduction to Information Science* (2nd ed.). Facet Publishing.

Braman, S. (2011). Defining information policy. *Journal of Information Policy*, 1(1), 1–5.
<https://doi.org/10.5325/jinfopoli.1.2011.0001>

Breiter, A. ja Ruhe, A. H. (2018). Paper versus school information management systems: Governing the figurations of mediatized schools in England and Germany. *Communicative figurations: Transforming communications in times of deep mediatization* (lk 313–339). Cham: Palgrave Macmillan.

Choo, C. W. (2002). *Information management for the intelligent organization* (3rd ed.). Information Today.

Chowdhury, G. G. (2010). *Introduction to modern information retrieval*. London: Facet publishing.

Eesti Hariduse Infosüsteem (i.a.). Kasutatud 22.02.2025,
<https://enda.ehis.ee/avalik/avalik/oppeasutus/OppeasutusOtsi.faces>

Eesti Vabariigi haridusseadus (15.03.2022). *Riigi Teataja I*. Kasutatud 17.01.2025,
<https://www.riigiteataja.ee/akt/968165?leiaKehtiv>

- Elo, S. ja Kyngäs, H. (2008). The qualitative content analysis process. *Journal of Advanced Nursing*, 62(1), 107–115. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.2007.04569.x>
- Haridus- ja teadusministeerium (2019). *Ülevaade haridussüsteemi välishindamisest 2018/2019. ÕPPEAASTAL*. Kasutatud 17.01.2025, https://www.hm.ee/sites/default/files/documents/2022-10/ulevaade_haridussusteemi_valishindamisest_2018-2019_oa.pdf
- Haridus- ja Teadusministeerium. (2023). *Omavalitsused saavad täiendavat toetust väikeste maakoolide pidamiseks*. 24.08.2023. Kasutatud 16.05.2025, <https://hm.ee/uudised/omavalitsused-saavad-taiendavat-toetust-vaikeste-maakoolide-pidamiseks>
- Hartshorne, R., Friedman, A., Algozzine, B. ja Kaur, D. (2008). Analysis of elementary school web sites. *Journal of Educational Technology & Society*, 11(1), 291–303. Kasutatud 18.01.2025, <https://www.jstor.org/stable/jeductechsoci.11.1.291>
- Hartshorne, R., Friedman, A., Algozzine, B., ja Isibor, T. (2006). Secondary Schools Online: Are High School Web Sites Effective? *American Secondary Education*, 34(2), 50–66. Kasutatud 18.01.2025, <http://www.jstor.org/stable/41064572>
- Hoy, W. K. (2010). The nature of research and science. In *The nature of research and science* (lk 1–22). SAGE Publications. <https://doi.org/10.4135/9781452272061.n1>
- Hu, C. ja Soong, A. K. F. (2007). Beyond Electronic Brochures: An analysis of Singapore primary school web sites. *Educational Media International*, 44(1), 33–42. <https://doi.org/10.1080/09523980600922761>
- Hüsson, R. (2015). *Tartumaa põhikoolide infotöötajate põhimõtted ja põhjendused koolide veebilehtedel teabe avalikustamisel*. Lõputöö. Tartu Ülikool, info- ja dokumendihalduse õppekava.
- Kalmus, V. (2015). Standardiseeritud kontentanalüüs. K. Rootalu, V. Kalmus, A. Masso, ja T. Vihalemm (toim), *Sotsiaalse analüüsi meetodite ja metodoloogia õpibaas*. <https://samm.ut.ee/kontentanalyyis/>
- Kamenik, S. (2021). *Visuaalne kommunikatsioon Harju maakonna üldhariduskoolide kodulehtedel*. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni õppekava.

Keeleseadus (30.01.2025). *Riigi Teataja I*. Kasutatud 10.02.2025,

<https://www.riigiteataja.ee/akt/118032011001?leiaKehtiv>

Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus (30.06.2023). *Riigi Teataja I*. Kasutatud 17.01.2025,

<https://www.riigiteataja.ee/akt/130062023028?leiaKehtiv>

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Justiitsministeerium, Haridus- ja Teadusministeerium ja Riigikantselei (2024). *Andmete ja tehisintellekti valge raamat 2024–2030*. <https://www.mkm.ee/media/10154/download?ref=tehisintellekt.co>

Mayring, P. (2014). *Qualitative content analysis: theoretical foundation, basic procedures and software solution*. Klagenfurt: Beltz.

McKenzie, J. (1997). Why in the World Wide Web? *From Now on: The Educational Technology Journal*, 6(6). Kasutatud 18.01.2025, <http://www.fno.org/mar97/why.html>

Peetsalu, E. (2012). Tartus hakatakse arutama väikekoolide rahastamist. *Kylauudis*, 01.11.2012.

Kasutatud 16.05.2025, <https://kylauudis.ee/tag/vaikekool/>

Piper, T. (2012). Using school websites to support parent engagement. *Leadership*, 42(2), 36–38.

Kasutatud 20.01.2025, <https://eric.ed.gov/?id=EJ989780>

Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus (26.04.2024). *Riigi Teataja I*. Kasutatud 18.01.2025,

<https://www.riigiteataja.ee/akt/13332410?leiaKehtiv>

Raamatukogusõnastik. (2024). Eesti Keele Instituut. Kasutatud 15.01.2025,

<https://sonaveeb.ee/ds/rara>

Robertson, J. (2005). 10 principles of effective information management. *Step Two Designs*.

Kasutatud 17.02.2025, http://www.steptwo.com.au/papers/kmc_effectiveim

Rosenfeld, L., Morville, P. ja Arango, J. (2015). *Information Architecture: For the Web and Beyond*. Sebastopol: O'Reilly Media.

Taddeo, C. ja Barnes, A. (2016). School websites. *British Journal of Educational Technology*, 47(3), 421–436. <https://doi.org/10.1111/bjet.12229>

Tallinna munitsipaalüldhariduskooli veebilehe vormistamine (03.09.2024). Tallinna õigusaktide register. Kasutatud 18.01.2025, <https://teele.tallinn.ee/documents/124407/view#preview>

- Tartu, S. (2019). *Laste isikuandmete avaldamine kooli kodulehel ja sotsiaalmeediakanalil*. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool, infokorralduse õppekava.
- Tikerperi, M.-L. (2016). *Suhtekorraldus ja kommunikatsioonijuhtimine koolis riigigümnaasiumite näitel*. Magistritöö. Tartu Ülikool, hariduskorralduse õppekava.
- Tubin, D. ja Klein, S. (2007). Designing a school website: Contents, structure, and responsiveness. *Planning and Changing*, 38(3–4), 191–207.
- Tuvikene, A. (2024). *Üldhariduskoolide dokumendiregistrite avaliku vaate vastavus avaliku teabe seadusest tulenevatele nõuetele*. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool, infokorralduse õppekava.
- Uverskaja, E. ja Papp, Ü.-M. (2012). 8. *Organisatsiooni infotehnoloogiline baas, infovajadused ja infojuhtimise korraldus*. Õpiobjekt. Kasutatud 23.02.2025, https://www.tlu.ee/opmat/in/Organisatsiooni%20alusuurin/8_organisatsiooni_infotehnoloogiline_baas_infovajadused_ja_infojuhtimise_korraldus.html
- Virkus, S., Lepik, A., Uverskaja, E., Reimo, T., Metsar, S., Ruusalepp, R., Möldre, A. ja Laurits, M. (2017). *Infoteadused teoorias ja praktikas: Kõrgkooliõpik*. Tallinn: TLÜ Kirjastus.
- Wilson, T. D. (2002). Information management. J. Feather ja P. Sturges (toim), *International encyclopedia of information and library science* (lk 263–278). London: Routledge.
- Wilson, T. D. (1999). Models in information behaviour research. *Journal of Documentation*, 55(3), 249–270.

LISAD

LISA 1: Kodeerimisjuhend

Kategooria A: Kooli suurus ja piirkond

A1. Kooli suurus

- Väike kool <100
- Suur kool >=100

A2. Kooli piirkond

- Eesti (v.a Tallinn)
- Tallinna kool

Kategooria B: Infovajaduse määratlemine

B1. Kontaktandmed

- kooli aadress, telefon, e-posti aadress,
- kooli asukoha kaart (Tallinn)
- korruptsiooni ennetamise eest vastutava isiku kontaktandmed
- andmekaitse ametniku andmed (see tavaliselt kooli isikuandmete töötlemise dokumendis)

B2. Personali ja juhtimise kontaktid

- Asutuse koosseis ja töötajate/personali ees- ja perekonnanimi, tel nr ning elektronpostiaadress
- Hoolekogu liikmed, hoolekogu kontakt (e-posti aadress)
- Tervisenõukogu liikmed, nõukogu kontakt (e-posti aadress)
- Õpilasmavalitsuse/õpilasesinduse liikmed
- Asutuse koosseis ja töötajate/personali ees- ja perekonnanimi ning elektronpostiaadress aga tel nr ei ole.

- Asutuse koosseis ja töötajate/personali ees- ja perekonnanimi ilma e-postita ja tel nr-ta.

B3. Järelevalve ja regulatsioonid

- Kooli üle haldusjärelevalvet teostavate asutuste kontaktandmed
- Kooli üle haldusjärelevalvet teostavate asutuste kontaktandmete asemel viide nende kodulehtedele.
- Riikliku järelevalve ettekirjutused või otsused nende jõustumisest

B4. Teenuste hinnakiri

- Üldkasutatavate teenuste loetelu ja hinnakiri (nõue Tallinna koolile)
- Link munitsipaal asutuse veebilehele, kus on üldkasutatavate teenuste loetelu ja hinnakiri.

Kategooria C: Info hankimine ja analüüsimine

C1. Õppekorraldus ja eesmärgid

- Õppeaasta eesmärgid
- Õppeaasta ürituste kava
- Pikapäevarühma töökorraldus ja päevakava

C2. Projektid ja koostöö

- Suuremate projektide loetelu ja sisukokkuvõte (Tallinn)
- Peamised koostööpartnerid (Tallinn)

C3. Analüüs ja uuringud

- Tellitud uuringud ja analüüsid (Tallinn) (ehk välised tellitud uuringud)
- Jõustunud kohtulahendid (Tallinn)
- Veebilehel tekst, et uuringuid ja analüüse ei ole.
- Veebilehel tekst, et kohtulahendeid ei ole.

C4. Ressursside ja eelarve haldus

- Eelarvega seotud teave
- Link Tallinna linna eelarve veebilehele

- Täitmata ametikohtade info
- Viide tööotsingu portaalile

C5. Korruptsioonikoolitused

- Link korruptsioon.ee veebikoolituste lehele (Tallinn)
- Link PPA pakutavale korruptsiooniga tutvumise lehele

C6. Muu info hankimine

- Tagasiside, küsitlused
- Üritustele registreerimise võimalus

Kategooria D: Info korraldamine ja säilitamine

D1. Struktureeritud teabe esitus

- Lihtne navigeerida
- Selge menüü ja loogilised kategooriad
- Selged märksõnad

D2. Otsinguvõimalused ja filtrid

- Otsingu võimalus
- Otsingu tulemuse filtreerimise võimalus

D3. Kooli põhidokumendid

- Põhimäärus
- Arengukava
- Kodukord
- Õppekava ja eripärad

D4. Kooli vastuvõtu ja õppetegevuse kord

- Vastuvõtu kord ja tingimused
- Õpilaste hindamisest teavitamise kord

- Õppes puudumise teavitamise kord
- Õpilaste tunnustusmeetmed
- Õpikute, tööraamatute ja töövihikute kasutamise ning tagastamise info

D5. Koolielu reguleerivad juhendid

- Kooli rajatiste, ruumide ja vahendite kasutamise info õppetundide välisel ajal
- Õpilaste ja kooli töötajate vaimse ja füüsilise turvalisuse kaitse info
- Jälgimisseadmetiku kasutamise info
- Tugi- ja mõjutusmeetme rakendamises teavitamise kord

D6. Muud juhendid

- Teave dokumendiregistri kohta
- Avalduste ja dokumentide vormid ja täitmise juhendid
- Avalduste ja dokumentide vormid ilma täitmise juhendita
- Korruptsiooni ennetamise juhend (Tallinn)
- Töötasujuhend

D7. Tööjõu ja haldusega seotud dokumendid

- Töökohad, millega kaasneb ametiseisund (käskkiri)
- Teade toimingupiirangu kohaldamata jätmise kohta või teade, et seda ei ole olnud

D8. Juhtimis- ja otsustusprotsessid

- Hankeplaan (Tallinn)
- Hoolekogu otsused (Tallinn)

D9. Tugiteenused ja toetusmeetmed

- Tugiteenuste loetelu ja toimumise ajad
- Tugiteenuste loetelu ilma toimumisaegadeta

Kategooria E: Infovahetus ja -edastus

E1. Õppetöö korraldus ja tegevused

- Konsultatsioonide ja järelevastamiste ajad
- Õppetöö korraldus
- Õppekavaväline tegevus

E2. Juhtimine ja haldus

- Koolijuhi vastuvõtuaeg
- Õppenõukogu koosolekute toimumiste info (Tallinn)

E3. Uudised ja kasulik teave

- Uudised (Tallinn)
- Viited kasulikele linkidele

E4. Andmekaitse ja privaatsus

- Andmekaitsealane info

E5. Kiire ja ajakohase info edastamine

- Avaldamise aeg on olemas
- Viimase muutmise aeg on olemas
- Avaldamise ja viimaste muutmise aeg on olemas

Kategooria F: Juurdepääsetavuse üldinfo

F1. Üldinfo

- Juurdepääsetavuse üldinfo

F2. Vastuvõtuinfo

- Võimalik navigeerida ainult klaviatuuri abil (Tab)
- Võimalik muuta kontrastsust
- Võimalik muuta teksti suurust (keskmise, suur ja ülisuur) ning teksti vahesid
- Võimalik lehe teksti suurendada ja vähendada (Ctrl klahvi ja vajutada +/- või kasutades Ctrl ja hiire rullikut)

F3. Asukoha ja kontaktandmed

- Võimalik navigeerida ainult klaviatuuri abil (Tab)

- Võimalik muuta kontrastsust
- Võimalik muuta teksti suurust (keskmine, suur ja ülisuur) ning teksti vahesid
- Võimalik lehe teksti suurendada ja vähendada (Ctrl klahvi ja vajutada +/- või kasutades Ctrl ja hiire rullikut)

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Kaidi Eerik,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose Munitsipaalpõhikoolide veebilehtede vastavus õigusaktide nõuetele ja infojuhtimise põhifunktsioonidele, mille juhendajad on Lilian Ariva (MA) ja Tiina Palu (MA), reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada Tartu Ülikooli digitaalarhiivi kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni;
2. annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 4.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni;
3. olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile;
4. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Kaidi Eerik

25.05.2025